

HONGKONGISSA ASUVIEN INDONESIAILAISTEN SIIR- TOLAISTEN RAHANKÄYTTÖ JA KOKEMUS ELÄMÄN- HALLINNASTA

Satu Kippo ja Viena Koponen
Opinnäytetyö, kevät 2012
Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä
Järvenpää
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus
ja Diakonisen sosiaalityön suuntautumis-
vaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
diakonin virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kippo, Satu ja Koponen, Viena. Hongkongissa asuvien indonesialaisten siirtolaisten rahankäyttö ja kokemus elämänhallinnasta s. 54, 1 liite. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä, Järvenpää, kevät 2012. Sosiaalialan koulutusohjelma kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyön virkakelpoisuus ja Diakonisen sosiaalityön suuntautumis-vaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Hongkongissa kotiapulaisina työskentelevien siirtolaisten rahankäyttöä ja heidän omaa kokemustaan elämänhallinnasta. Tutkimuksessa selvitettiin mihin kotiapulaiset käyttävät rahaa kuukausittain ja kuinka paljon. Tutkimus keskittyi myös valottamaan kotiapulaisten tuntemuksia siitä, kuinka tyytyväisiä he ovat omaan elämäänsä ja kokevatko he voivansa itse vaikuttaa elämänsä kulkuun. Aihe on ajankohtainen koska globalisoitumisen myötä muuttoliike ympäri maailmaa lisääntyy. Usein huonossa asemassa olevien siirtolaisten kokemusmaailman tutkiminen on tärkeää, jotta heidän tuen tarpeeseensa olisi mahdollista vastata oikealla tavalla.

Tutkimus lähti siirtolaisten kanssa työskentelevän hyväntekeväisyysorganisaation Mission For Migrant Workersin tarpeesta ja pyynnöstä. Mission For Migrant Workersin suurimmat asiakasryhmät kansalaisuutta tarkasteltaessa ovat indonesialaiset ja filippiiniläiset. Organisaatio halusi tietynlaista tietoa siirtolaisista pystyäkseen tarjoamaan palveluita, jotka vastaisivat paremmin asiakkaiden tarpeita.

Tutkimus toteutettiin kyselylomaketutkimuksena Hongkongissa, Causeway Bayn alueella sijaitsevassa Victoria Parkin puistossa. Kyselylomake oli englanninkielinen ja sitä jaettiin indonesialaisille kotiapulaisille kahtena sunnuntaina heidän kokoontuessaan vapaapäivien viettoon Victoria Parkiin. Victoria Parkin alueelle kokoontuvat kotiapulaiset ovat pääasiassa indonesialaisia, joten juuri indonesialaiset valikoituivat kyselyn vastaajiksi.

Tulokset ovat joiltain osin ristiriitaisia. Useimmat vastaajat ovat joutuneet ottamaan lainaa Hongkongiin päästäkseen ja joillain sitä on vielä maksamatta. Kotiin lähetettävä rahamäärä on usein iso osa palkasta, eikä rahaa välttämättä jää paljon muuhun. Toiset vastaajat kokivat nauttivansa työstään, mutta useimmat kokivat usein hankaluuksia työssä. Useat vastaajat halusivat jotain toimintaa järjestettävän vapaa-ajalleen, mutta toivomus järjestävästä tahosta vaihtelee.

Asiasanat: siirtolaisuus, elämänhallinta, kyselylomaketutkimus, Hongkong

ABSTRACT

Kippo, Satu and Koponen, Viena. Life coping skills and use of money of Indonesian migrants in Hong Kong. 54p., 1 appendix. Language: Finnish. Järvenpää, Spring 2012. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Program in Social Services, Options in Christian Youth Work/ Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services.

Migrant women in Hong Kong have rarely good conditions. Most of them are working as domestic helpers receiving a very small amount of money in a month and having very little to say in their everyday life. This study was carried out to examine the life coping skills and use of money among migrant workers in Hong Kong. The study was executed with Mission For Migrant Workers, an organization working with migrants in Hong Kong. Other studies have been conducted in the past few years, but they are not concentrating on the use of money and experiences in life coping of migrants.

The study was aiming to find out whether migrants in Hong Kong feel that they are in control of their own life or that they have no influence. Mission For Migrant Workers also wanted the research to investigate migrants' use of money. The Research was aiming to find out how much money migrants send to their home country and if they use money on other things, like loans food and clothes. The organization offers activities to migrant women and for that reason the study also aimed to investigate migrants' need of activities on their free time.

The study was conducted as a questionnaire developed with Mission For Migrant Workers. This study is quantitative research with the sample of 50 respondents, who all were Indonesian migrants. The questionnaire was carried out during two separate Sundays. All the respondents were having a day off from work so the research did probably not reach persons under very bad conditions. All the answers were collected from Victoria Park in Causeway Bay area in Hong Kong. Help was received from other Indonesian migrants and volunteers of the organization when collecting the answers.

The results show that almost every respondent sends money to their home country. They also have taken a loan to get a placement in Hong Kong. These placement fees are mostly illegal, but most of the migrants do not know it. Answers in life coping sections were rather contradictory. This may indicate that all the questions were not properly understood.

Answers about the use of money could be used trying to improve the conditions of migrants. Placement fees are not yet illegal in every part of the world. This study shows how much money is used to pay placement fees or loans taken to pay these fees. In the contract of a domestic helper it is said that the employer is required to pay an employee's trip to Hong Kong and back to home country when the contract is finished. However, migrants do not know that but with these results Mission for Migrant Workers can see the need of information and take part in educating migrants with their rights.

Keywords: Migrant, life coping, questionnaire, Hong Kong

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 HISTORIA	7
2.1 Indonesian historia	7
2.2 Hongkongin historia.....	11
3 MISSION FOR MIGRANT WORKERS- JÄRJESTÖ	14
3.1 Historia.....	14
3.2 Tehtävä.....	15
3.3 Vapaaehtoistyö	17
3.4 Järjestön arvot	19
3.5 Yhteistyökumppanit	20
4 SIIRTOLAISUUS	22
4.1. Siirtolaisuus ilmiönä.....	22
4.2 Indonesialaisten siirtolaisuus	24
4.3 Siirtolaisten taloudellinen tilanne ja olosuhteet Hongkongissa	25
5 ELÄMÄNHALLINTA	27
5.1 Sisäinen ja ulkoinen elämönhallinta.....	27
5.2 Elämönhallinta ja työ.....	29
5.3 Siirtolaisuus ja elämönhallinta	30
6 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA METODI	32
6.1 Tutkimuksen lähtökohta ja tavoitteet	32
6.2 Tutkimuksen metodi.....	33
6.3 Tutkimuksen luotettavuus	35
6.4 Prosessin kuvaus	36
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	38
7.1 Siirtolaisten taloudellinen tilanne.....	38
7.2 Järjestetyn toiminnan tarve	41
7.3 Siirtolaisten sosiaaliset suhteet.....	43
7.4 Elämönhallinta.....	44
8 POHDINTA	46
LÄHTEET	48
LIITE 1: Kyselylomake.....	51

1 JOHDANTO

Maahanmuutto ja siirtolaisuus ovat tällä hetkellä hyvin keskeisessä asemassa sosiaalialalla, mikä takia päätimme lähteä Hongkongiin tekemään tutkimusta Hongkongiin muuttaneiden nuorten siirtolaisten rahankäytöstä ja kokemuksista elämönhallinnasta. Maahanmuutto on globaali ilmiö ja huoli siirtolaisten oloista koskettaa useita maita. Yhä useammin kehitysmaiden ihmiset lähtevät kotimaistaan paremman tulevaisuuden toivossa. Tämä aiheuttaa kohdemaissa uusia paineita ja resurssien tarvetta uudelle asiakasryhmälle. Tutkimuksemme rajoittui alle 25-vuotiaisiin indonesialaisiin siirtolaisiin, jotka työskentelevät Hongkongissa kotiapulaisina.

Erilaiset järjestöt tarjoavat siirtolaisille konsultaatiota lähinnä lakiasioissa ja ongelmatilanteissa, joissa työntekijää on kohdeltu väärin. Kuitenkaan mikään järjestö ei tunnu tarjoavan elämönhallintaa tai stressinhallintaa tukevaa toimintaa, vaan vastuu vertais-tuesta ja ryhmätoiminnasta tuntuu jäävän siirtolaisille itselleen. Tutkimuksessa kartoitamme, minkälaista tarvetta olisi erilaisille toiminnoille, joihin siirtolaiset voisivat osallistua. Teimme tutkimuksen yhteistyössä järjestön Mission For Migrant Workers (MFMW) kanssa. Tämä järjestö on toiminut Hongkongissa vuodesta 1981 puolustaen siirtolaisten oikeuksia.

Vieraan kulttuurin tutkiminen antaa meille uusia näkökulmia ja valmiuksia kohdata monikulttuurisuutta työssämme. Monikulttuurisuus lisääntyy koko ajan, eikä sitä voi välttää millään työalalla. Tämän tutkimuksen toivomme avaavan uusia näkökulmia ja lisäävän kulttuurien välistä ymmärrystämme. Talous ja toimeentulo vaikuttavat vahvasti ihmisten elämään, kokemukseen elämönhallinnasta ja päätökseen lähteä ulkomaille työskentelemään, vaikka se tarkoittaisikin perheestä eroamista ja äkkinäistä itsenäistymistä. On tärkeää myös tuoda esiin, miten ihmisiä laitetaan eriarvoiseen asemaan ympäri maailmaa kotimaan tai kulttuuritaustan perusteella. Tämä on tärkeä näkökohta myös Suomessa tehtävässä maahanmuuttoon tai siirtolaisuuteen liittyvässä työssä.

Erityisesti indonesialaiset ovat usein varsin nuoria, jopa 16-vuotiaita, lähtiessään kotiapulaisiksi ulkomaille. He ovat väärentäneet ikiänsä päästäkseen töihin Hongkongiin. He eivät välttämättä hallitse kiinan kieltä, vaikka ovat maksaneet koulutuksen, joka si-

sältää kielen opetusta, ja heidän passinsa usein takavarikoidaan. Nuoret kotiapulaiset saattavat tällöin joutua helposti väärinkäytösten kohteeksi. Ongelmien syntyessä he ovat varsin voimattomia taistelemaan oikeuksiensa puolesta, eikä ole aina helppoa löytää tahoja, jotka voivat auttaa kotiapulaisia heidän kohdatessaan lain vastaista kohtelua. (Lee 2011.)

2 HISTORIA

Indonesia on nuori maa, jolla on erittäin monivivahteinen historia. Kiinan ja Indonesian tarinat nivoutuvat yhteen jo Indonesian siirtomaakausien ajalta. Tässä luvussa pyritään esittämään pääkohdat maiden historiasta ymmärrettävällä tavalla.

2.1 Indonesian historia

Indonesia on ollut Hollanin siirtomaana vuodesta 1619 vuoteen 1949. Jo 1500-luvulla Indonesiaan oli saapunut yksittäisiä eurooppalaisia, jotka pääasiassa kartuttivat omia varojaan esimerkiksi maustekaupalla. Hollantilaiset saapuivat aseistautuneina ja Itä-Intian kauppakomppanian taloudellisesti tukemina. Vuonna 1743 kauppakomppanian toiminta muuttui tehokkaammaksi ja alkuasukkaita alettiin verottaa niin, että he joutuivat maksamaan osan maataloustavaroistaan veroina. Hollantilaiset hallitsivat maailman maustekauppaa, mutta koko ajan salakuljetus ja sodat häiritsivät kauppakomppanian toimintaa. Lopulta vuoteen 1800 mennessä kauppakomppania oli vaarassa luhistua ja Indonesian alueella olevia Hollantilaisia kehoitettiin antautumaan Englannille, ennen kuin Ranska valloittaisi alueen. Brittien hallintokaudella verotusta muutettiin niin, että talonpojat joutuivat maksamaan kaksi viidesosaa sadostaan veroja. Brittein hallintokausi ei ollut Indonesiassa pitkä, vaan maa siirtyi takaisin Hollannin hallinnan alaisuuteen vuonna 1815. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 369–370.)

Kiinalaisilla oli tärkeä rooli sekä hallinnossa että kaupassa, heitä käytettiin välikäsinä ja välittäjinä kylissä ja he seurasivatkin siksi Hollantilaisia Indonesiassa kaikkialle. Osa kiinalaisista päätyi paikallishallitsijoiksi. Vuoden 1830 jälkeen hollantilaiset ryhtyivät uusimaan siirtomaatalouttaan. Varsinaisen siirtomaakauden sanotaan alkavan tästä. Hollantilaiset siirtyivät pakkoviljelyn järjestelmään, mikä johti lopulta nälänhätään vuosina 1843 ja 1848. Nälänhätä ajoi talonpojat muuttamaan kaupunkeihin, mikä vähensi myös vientituotteiden viljelyä jolloin vienti lopulta romahti vuosien 1845–1850 välillä. Viljelyjärjestelmää arvosteltiin ankarasti ja lopulta se purettiin vuonna 1880. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 370–371.)

Länsimaisen koulutuksen saaneet indonesialaiset joutuivat usein pettymään siirtyessään työelämään. He saattoivat saada jopa puolet pienempää palkkaa kuin saman koulutuksen saanut hollantilainen. Akateemisen työttömyyden takia monet päätyivät kyläkouluihin opettajiksi ja näin heidän kansallismieliset aatteensa levisivät myös kyliin, mistä seurasi kansallismielisten liikkeiden nousu. Vuonna 1907 perustettiin ensimmäinen seura, joka vaati parempien koulujen perustamista Indonesiaan. Aiemmin indonesialaisten oli ollut lähes mahdotonta päästä Hollantiin opiskelemaan, mutta ensimmäisen maailman sodan jälkeen yhä useammille tarjoutui tähän tilaisuus. Ulkomaille lähteneet indonesialaiset omaksuivat vallankumouksellisia siirtomaaherruutta vastustavia aatteita. Indonesian kansallispuolue perustettiin kotimaahan palanneiden opiskelijoiden toimesta vuonna 1927 ja sen tavoitteena oli Indonesian itsenäistyminen. Aiemmin Indonesia kulki nimellä Alankomaiden Intia ja nimi muutettiin nyt Indonesiaksi. Samalla päätettiin, että Hollannin kontrolloima saaristo tulisi kuulumaan itsenäiseen Indonesiaan. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 373–378.)

Sukarno, joka oli Indonesian tuleva presidentti, liittyi kansallispuolueeseen. Vuonna 1929 Sukarno ja kolme muuta kansallispuolueen johtohahmoa pidätettiin. Kansallispuolue hajosi kolmeen pienempään ryhmään, joista osa vastusti ja osa puolsi hollantilaisten kanssa työskentelyä. Vuonna 1940 saksalaiset miehittivät Hollanin ja vähän myöhemmin, vuonna 1942 helmikuussa japanilaiset nousivat maihin Indonesiassa ja hollantilaiset antautuivat. Indonesialaiset ottivat japanilaiset avosylin vastaan ja tervehtivät heitä vapahtajina. Vahvistaakseen mielikuvaa japanilaiset antoivat indonesialaisten käyttää omaa lippuaan ja laulaa omaa kansallishymniään, mitä Hollantilaiset eivät olleet sallineet. Indonesialaiset korvasivat hallinnossa auki jääneet paikat, kun lähes kaikki europaalaiset ja Hollantilaiset teljettiin keskitysleireille. Indonesia liitettiin japanilaisten luomaan Itä-Aasian hyvinvointipiiriin ja Indonesian luonnonrikkauksia, kuten riisiä ja öljyä alettiin toimittaa Japaniin. Japania opetettiin kouluissa ensimmäisenä vieraana kielenä, kuten hollantia aiemmin. Japanilainen sotilaspoliisi toimi tehokkaasti tuhotakseen opposition ja Japania vastustavat tahot teljettiin samoille keskitysleireille hollantilaisten kanssa. 4 miljoonan indonesialaisen arvioidaan kuolleen Japanin miehityksen aikana. Ihmisiä kuoli pakkotyöleireille tai sairauksiin, jotka aiheutuivat nälästä ja aliravitsemuksesta. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 378–381.)

Japani ilmoitti lokakuussa 1944 antavansa Indonesialle pian itsenäisyyden. Vuoden 1945 elokuussa Japaniin oli pudotettu ensimmäinen atomipommi, minkä jälkeen Indonesian itsenäistyminen nousi taas aiheena pinnalle ja indonesialaiset saivat Kaakkois-Aasian joukkojen ylipäälliköltä luvan perustaa asiaa valmisteleva komitea. Indonesia sai luvan itsenäistymisen julistamiseen seuraavana päivänä Japanin virallisesta antautumisesta. Indonesia julistettiin itsenäiseksi valtioksi 17. elokuuta 1945. Japanilaisten poistuttua Hollanti halusi Indonesian takaisin hallintaansa. Hollantilaiset lupasivat vastineeksi indonesian kielelle aseman toisena virallisena kielenä, indonesialaisille enemmistöaseman kansanneuvostossa ja rotuerottelun poistamisen. Tasavallan kannattajat eivät suostuneet ehdotukseen. Indonesia kuitenkin liittyi lopulta Hollannin Kansainyhteisöön helmikuussa vuonna 1946. Sopimuksen mukaan Indonesia sai itsenäisyytensä yllimenokauden jälkeen. Hallintotavasta ei päästy ikinä yhteisymmärrykseen Hollannin ja Indonesia välillä ja maat ajautuivat lopulta sotaan vuonna 1947. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 381-383.)

Välillä maat solmivat aselevon, mutta taistelu ei tauonnut siitä huolimatta. Useat puolueet ja seurakunnat nostivat Indonesiassa päätään ja kilpajuoksu vallasta alkoi. Yhdysvallat tarjosi Indonesialle tukensa Hollantia vastaan, koska puolusti siirtomaavallan murskaamista Aasiassa. Aseavun ehtona oli kommunismin poistaminen, mikä tapahtui erinäisten kapinoiden ja taistelujen kautta. Tämän jälkeen Yhdysvallat on todennäköisesti pakottanut Hollannin luopumaan siirtomaa vallasta ja lopulta Indonesiasta tuli virallisesti itsenäinen valtio joulukuussa vuonna 1949. Yhdysvallat tarjosi Indonesialle apuaan, jotta maan talous saataisiin jaloilleen. Vuonna 1959 aloitettiin ohjatun talouden talousohjelma, jolla kiinalaisten kauppiaiden vaikutusta talouteen pyrittiin vähentämään. Valtio pakotti satoja kiinalaisia perheitä muuttamaan kaupunkeihin. Näin he eivät pääsisi osingoille Indonesian maataloustuotteiden, kuten riisin jakelusta. Presidentti Sukarnon hallintokausi saattoi Indonesian talouden ennen näkemättömään alennustilaan. Hallitusta syytettiin korruptiosta ja inflatio sai aikaan mustan pörssin kaupan ja elintarvikepulan. Kiinalaisia kauppiaita oli syytetty jo ties kuinka kauan kaikesta, mutta todellisuudessa kiinalaisen liiketoiminnan rajoittaminen oli isku koko maan taloudelle. Itsenäinen Indonesia oli täynnä ristiriitoja eri tahojen välillä. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 384–390.)

Sukarnon valta mureni pala palalta, kunnes presidentiksi tuli virallisesti kenraali Suharno vuonna 1967. Kiinalaiset haluttiin poistaa kokonaan maasta. Kiinalaiset koulut suljettiin, eikä Indonesiassa ollut sallittua enää julkaista lehtiä kiinankielellä. Kiinalaiset ravintolat eivät saaneet edes painattaa ruokalistojaan kiinaksi. Useat kiinalaiset muuttivat nimensä indonesialaisiksi ja kiinalaiset liikemiehet joutuivat etsimään indonesialaisen kauppakumppanin, jotta voisivat harjoittaa toimintaa tämän nimellä. Kiinalaisten katsottiin olevan poliittisesti epäluotettavia, joten hallitus pyrki estämään heitä saamasta kansalaisuutta. Japanin pääministeriä vastaan osoitettiin mieltä Indonesiassa. Japani oli Indonesian tärkein kauppakumppani ja päätti syytösten takia vähentää öljyn ostoa Indonesiasta ja teki sopimuksia kiinalaisten öljy-yhtiöiden kanssa. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 391–393.)

Suharton valtakautta puolusteltiin, koska sillä oli ollut hyvä vaikutus talouteen. Suharton kahden lapsen osuutta Indonesian taloudesta alettiin arvuutella maailman talouslehdissä. Heidän omaisuutensa yhteenlaskettu arvo oli arviolta 10 miljardia US dollaria. Suharton valta alkoi murtua, kun Aasiaa kohtasi valuuttakriisi vuonna 1997 ja romahti talouskriisin myötä. Köyhät köyhtyivät entisestään ja rikkaat yrittivät pelastaa sen mitä oli pelastettavissa. Seurauksena tästä maa kuohui ja mellakoista tuli jokapäiväisiä uutisaiheita. Maaliskuussa 1998 Suharto valittiin uudelleen presidentiksi, mutta luopui tittelistä kahden kuukauden kuluessa mellakoiden ja kansan vastustuksen jatkuessa. Suharton erotessa virastaan kansa kohdisti väkivallan kiinalaisten omaisuuden hillittömään tuhoamiseen, minkä takia sadat kiinalaiset pakenivat Indonesiasta. Vuonna 1999 järjestettiin presidentinvaalit ja Abdurrahman Wahid valittiin presidentiksi valitsijamiesten toimesta. Indonesian uusilla johtajilla oli kuitenkin käsissään lähes mahdoton tehtävä. Maata uhkaa nälänhätä, talous on alkutekijöissään ja väkivallan kierre jatkuu, kun opiskelijat ja islamistit osoittavat mieltään. (Heikkilä-Horn & Miettinen 2000, 394–397.)

Pitkään jatkunut valtataistelu johti lopulta Wahidin erottamiseen vuonna 2001, jolloin valtaan astui varapresidentti Megawati Sukarnoputri. Vuonna 2004 järjestettiin Indonesiassa ensimmäiset suorat presidentinvaalit, joissa kukaan ehdokkaista ei saanut tarpeeksi ääniä. Järjestettiin toinen kierros, jolle pääsivät Megawati ja entinen kenraali Susilo Bambang Yudhuyono, joka sai lopulta yli 60 prosenttia äänistä. (Ulkoasiainministeriö 2006 a).

Vuonna 2005, Martti Ahtisaaren johtamien rauhanneuvottelujen tuloksena, GAM ja Indonesia allekirjoittivat Aceh'n rauhansopimuksen takaamaan laaja-alaisen autonomian. Vuonna 2009 järjestettiin presidentin vaalit ja eduskuntavaalit, joissa Yudhuyono valittiin uudelleen. Noin kymmenen vuoden ajan Indonesia on ollut poliittisesti vakaa ja kehittynyt demokraattisesti, mikä on nostanut ihmisoikeuskysymykset yhä enemmän pinnalle. Indonesian rankaisemattomuuden kulttuuri ja korruptio ovat edelleen suuria haasteita. Maan talous on kohentunut Yudhuyonon hallintokaudella, mutta sen on silti kohdattava koko maailman laajuinen talouskriisi. Varat jakaantuvat Indonesiassa epätaisisesti ja erityisesti öljyn- ja elintarvikkeidenhinnan nousu vaikuttaa merkittävästi Indonesian köyhiin ihmisiin ja koko maan talouskasvuun. (Ulkoasiainministeriö 2006 a.)

2.2 Hongkongin historia

Hongkong on Kiinan tasavaltaan kuuluva erillinen hallintoalue, jossa noudatetaan omia lakeja ja sopimuksia. Sen kapitalistinen järjestelmä toimii vapaasti. Hongkongissa asuu 6,6 miljoonaa ihmistä suhteellisen pienellä alueella. Hongkong on yksi maailman tiheimmin asutetuista paikoista. (Huotari & Seppälä 1999, 543.)

Vuoden 1997 heinäkuuhun asti Hongkong oli Brittein siirtomaa. Britit valtasivat Hongkongin saaren vuonna 1840 ja omistus virallistettiin vuonna 1842. Tällöin Hongkongissa oli ainoastaan noin 5 000-6 000 asukasta, joiden pääelinkeinona oli maanviljely. Brittien tultua väkiluku kasvoi räjähdysmäisesti ja oli parin vuoden aikana kuusinkertaistunut. 1860-luvulla Hongkongissa asui 120 000 ihmistä ja vuosisadan vaihtuessa määrä oli kasvanut jo 300 000 asukkaaseen. Asukkaiden määrää lisäsi entisestään Kiinan sekasorto ja sen sota japanin kanssa 1930-luvulla. Toisen maailmansodan alkaessa Hongkongin väkiluku oli noussut 1,5 miljoonaan. (Huotari & Seppälä 1999, 543-544.)

Hongkongin erityispiirteenä oli, että se oli luonnonmukainen satamapaikka. Siksi siitä tuli kauppapaikka etenkin Etelä-Kiinaan suuntautuvalle kaupalle. Brittiläiset, jotkut amerikkalaiset ja useat kiinalaiset perustivat kauppakamarinsa Hongkongiin, joka tuntui turvalliselta ollessaan Britannian hallitsema. Hallinnollisissa tehtävissä toimi ainoastaan brittejä, eikä kiinalaisilla ollut mitään asiaa korkeampiin virkoihin ennen toista maailmansotaa. (Huotari & Seppälä 1999, 544-545.)

Kiinalaiset saivat pitää vapautensa taloudelliseen toimintaan. Toisen oopiumsodan jälkeen siirtomaa-alueeseen liitettiin Kowloonin niemi ja lopulta vielä Uudet Alueet, jotka ensin siirtyivät niin sanotusti vuokralle tilanpuutteen takia. (Huotari & Seppälä 1999, 543-545.)

Toisen maailmansodan jälkeen Hongkong alkoi kehittyä eri suuntaan. Asukasmäärät kasvoivat nopeasti ja Kiinasta tulevien pakolaisten ja siirtolaisten määrä kasvoi myös Kiinan sisällissodan ja kommunismin nousun myötä. Kymmenessä vuodessa, väkiluku oli kasvanut kolminkertaiseksi. Useimmat pakolaiset olivat tavallisia ihmisiä, joilla ei ollut paljoakaan annettavaa Hongkongille, mutta mukana tuli myös teollisuusmiehiä, jotka toivat mukanaan pääomansa ja tietotaitonsa. Tästä syystä elinkeinorakenne Hongkongissa alkoi muuttua. Hongkongista oli tulossa teollisuuskaupunki. Kasvavasta teollisuudesta johtuen siirtolaisina ja pakolaisina tulleet ihmiset saatiin kohtuullisessa ajassa työllistettyä. 1950-60 -luvulla Hongkong oli kuitenkin edelleen suhteellisen köyhä ja sosiaalisesti takapajuinen paikka. (Huotari & Seppälä 1999, 545.)

Hallitus tuki elinkeinoelämää pitämällä verotuksen alhaisena, minkä uskottiin myös parantavan vähävaraisempien ihmisten hyvinvointia. 1960-luvulla kansa oli kuitenkin tyytymätön siirtomaavallan politiikkaan ja elintason heikkouteen. (Huotari & Seppälä 1999, 545-546.)

1970-luvulla talous kasvoi voimakkaasti ja hyvinvointi ja sitä kautta väestön tyytyväisyys lisääntyivät. Samaan aikaan Kiinan kansantasavalta voimistui ja tunnustettiin yleisesti. Alkoi kuulua hiljainen, mutta yhä voimistuva vaatimus Hongkongin palauttamiseksi. Britannia heikkeni suurvaltana, eikä näin ollen enää halunnut sitoa voimiaan Aasiaan. Britannian mahdollisuudet hallita mahdollisia kriisitilanteita Hongkongissa laskevat minimiin. Uusien alueiden vuokra-aika alkoi samalla kulua umpeen ja ilman niitä Hongkongin hallitseminen olisi mahdotonta. Britit toivoivat vuokrasopimuksen uusimista, mutta Kiina ei jatkanut sopimusta. (Huotari & Seppälä 1999, 546-547.)

Vuonna 1982 Kiina ilmoitti vaativansa Hongkongin täydellistä palauttamista vuoteen 1997 mennessä. Brittien reaktio oli kielteinen. Kiinan asema Hongkongin talouteen ja hyvinvointiin nähden oli kuitenkin merkittävä ja siirtomaa oli riippuvainen elintarvik-

keiden, energian ja jopa veden tuonnista Kiinan mantereelta. (Huotari & Seppälä 1999, 547-548.)

Siirtomaan palauttamiseksi Kiinalle tehdyssä sopimuksessa esitettiin suuntaviivat Hongkongin tulevalle asemalle. Nämä suuntaviivat määritettiin tarkemmin perustuslaissa, jonka Kiinan ja Hongkongin edustajat valmistelivat sopimuksen solmimisen jälkeen. Ehdotus julkaistiin vuonna 1988 ja se sai lopullisen muotonsa vuonna 1990. Sopimuksen mukaan Hongkong saa säilyttää elämänmuotonsa ja kapitalistisen järjestelmänsä ainakin 50 vuotta. Alueella on oma lainsäädäntö ja tuomio istuin, eikä olemassa olevia lakeja saa muuttaa perusteellisesti. Kiina vastaa Hongkongin ulkopoliitikasta ja puoluksesta, mutta Hongkongin viranomaisilla on oikeus solmia taloudellisia ja kulttuurisia suhteita ulkomaihin. (Huotari & Seppälä 1999, 548.)

Yleisjulistuksen mukaan Hongkong saa edelleen pitää itsehallintonsa taloudellisesti. Se kerää omat veronsa, jotka eivät päädy Pekingiin, vaan jäävät Hongkongiin. Vallansiirrosta herännyt huoli heikoista talousnäköistä on hälvennyt, kun siirrosta on kulunut yli kymmenen vuotta. Hongkong on edelleen saanut säilyttää taloudellisen vapaudenlisäksi ihmisoikeutensa ja lehdistönvapauden. (Ulkoasiainministeriö 2006 b.)

3 MISSION FOR MIGRANT WORKERS- JÄRJESTÖ

Mission For Migrant Workers on siirtolaisten olojen parantamiseksi työskentelevä järjestö. Se toimii Hongkongissa anglikaanisen kirkon tiloissa ja toteuttaa kristillisiä arvoja. Pääasiassa asiakkaat koostuvat Indonesialaisista ja filippiiniläisistä kotiapulaisina työskentelevistä siirtolaisista.

3.1 Historia

Vuoden 1980 lopulla Pyhän puusepän kirkko, Resource Center for Philippine Concerns ja Hongkongin anglikaaninen kulttuurikeskus toteuttivat yhteistyössä Filippiinien kansallisen kirkkovaltuuston kanssa tutkimuksen filippiiniläisten siirtolaistyöntekijöiden oloista Hongkongissa. Järjestö nimeltä Mission for Migrant Workers perustettiin vuonna 1981 vastaamaan tutkimuksessa selvinneeseen filippiiniläisten kotiapulaisten tuen tarpeeseen. Järjestö on useiden kirkkojen ja kirkollisten laitosten vastaus kasvavaan pahoinpitelyjen, hyväksikäytön ja epäoikeudenmukaisen kohtelun määrään siirtolaisia kohtaan. Järjestö on sitoutunut noudattamaan kristillisiä ihanteita, kuten oikeudenmukaisuutta, rakkautta, hyväntekeväisyyttä ja laupeutta. (Brief Historical background i.a.)

Filippiinien kansallinen kirkkovaltuusto rahoitti Mission For Migrant Workersin toiminnan ja työntekijät Filippiineillä, kun taas Hongkongissa toimintaa tuki Pyhän Puusepän Kirkko ja Hongkongin anglikaaninen kulttuurikeskus. Lopulta sponsorointi siirtyi Pyhän Johanneksen katedraalille, järjestön toimiessa jo sen tiloissa. (Brief Historical Background i.a.)

Alkuperäinen projekti on kehittynyt kokonaisvaltaiseksi ohjelmaksi tavoitteenaan tarjota sosiaalista ja pastoraalista huolenpitoa vastaamaan kasvavaa tarvetta siirtolaisuuden keskuudessa. Järjestö tarjoaa neuvontaa lakiasioissa helpottaakseen asiakkaiden pahoinvointia ja haavoittuvaisuutta ja on tehnyt julkaisuja, joiden myötä tietoisuus siirtolaisten heikoista olosuhteista on kasvanut (Brief Historical Background i.a.)

Vuodesta 1992 lähtien järjestön taloudellinen tilanne on ollut epävakaa, mutta se on silti selviytynyt kahden pitkäaikaisen tukijansa sitoutuneisuuden avulla. Toinen niistä on

Ruotsin Kirkko ja toinen Alankomaiden Yhdistyneet Protestantit Kirkot. Pyhän Johanneksen Kirkon tuki on myös ollut välttämätöntä pappien säilyttämiseksi ja projektien ja Mission For Migrant Workersin tekemän työn jatkumiseksi. Vuosien varrella järjestö on laajentanut palveluitaan huolimatta resurssien vähydestä, mikä on vaikuttanut moniin siirtolaisorganisaatioiden tekemien kampanjoiden liikkeelle panoon ja kannatukseen positiivisesti. (Mission Initiatives and Accomplishments i.a.)

3.2 Tehtävä

Mission for Migrant Workers on ekumeeninen järjestö, joka auttaa siirtolaisia ongelmassa. Se tekee työtä siirtolaisten olojen parantamiseksi Hongkongissa. Järjestö haluaa saada ihmiset tunnustamaan siirtolaisten oikeudet ja kunnioittamaan niitä. Järjestö käsittää ”kriisissä olevan siirtolaisen” sekä epäoikeudenmukaisuutta kokeneena, hyväksikäytettynä ja epäoikeuden mukaisista laeista kärsivänä yksilönä, että ihmisenä, joka on luonnostaan haavoittuvainen ja stressille altis siirtolaisena työskentelyn myötä. Siirtolaiset joutuvat jättämään kotinsa ja perheensä kotimaassa vallitsevan työttömyyden takia. Siirtolaisina he työllistyvät vaarallisiin, likaisiin ja vaikeisiin töihin, jolloin stressitekijät kasvavat entisestään ja tilanne saattaa kriisiytyä helpommin. (What is the Mission i.a.)

Mission For Migrant Workersin työskentelyn lähtökohtana on Crisis Intervention And Prevention Through Migrant Empowerment eli kriisien interventio ja ennaltaehkäisy siirtolaisten voimaannuttamisen kautta -toimintaohjelma. Interventio osoittaa kriisissä olevan siirtolaisen kiireiset ja välittömät tarpeet. Ohjelma on lähtöisin kristillisestä rakauden, hyväntekeväisyyden, armon ja toivon hengestä. Suoran avunannon lisäksi Mission For Migrant Workers on sitoutunut vähentämään siirtolaistyöntekijöiden haavoittuvuutta. Myös kriisien ennalta ehkäisy on välttämätön osa työtä. Kriisienhallinta työssä Mission For Migrant Workersin uskoo siirtolaisten voimaannuttamisen olevan avainasemassa. Järjestö haluaa auttaa siirtolaisia tarjoamalla heille välineet auttaa itseään. Siirtolaisten oman tietouden lisäämisen uskotaan synnyttävän järjestötoimintaa ja sitä kautta edesauttavan kriisien ehkäisyä ja niihin puuttumista. Mission For Migrant Workers tukee tätä ehtoitta. (What is the Mission i.a.)

Mission For Migrant Workersillä on neljä pääasiallista toimintaohjelmaa. Legal Employment and Assistanca Program eli laillisen työllistymisen avustamis ohjelma on näistä ohjelmista tärkein. Se tarjoaa asiakkaille yksilöllistä neuvontaa. Alun perin filippiiniläisille suunniteltu avustusmuoto on avannut ovensa kaikille apua tarvitseville siirtolais-työntekijöille. Järjestöllä on yhteyksiä lakimiehiin, lääkäreihin, psykologeihin ja muihin ammattilaisiin, jotka ovat vapaaehtoisia käyttämään aikaansa järjestön hoitamien tapausten parissa. Tämä auttaa kehittämään ja kouluttamaan hyvinvointitoimikuntia erilais-ten siirtolaisryhmien parissa. (Mission Programmes i.a.)

Pastoral Care and Social Welfare Program eli pastoraalinen huolenpito ja sosiaalinen hyvinvointi -ohjelma keskittyy järjestön hengelliseen toimintaan. Ohjelmassa työskennellään siirtolaisuuden teologian kehittämisen parissa. Tähän sisältyy käynnit sairaaloissa, vankiloissa ja laivoissa, erilaiset sosialisovat tapahtumat ja aktiviteetit sekä neuvontaa muun muassa HIV:tä, perhesuhteita ja sukupuoliongelmia käsittelevissä vertaisryhmissä. Ohjelmalla on myös yhteyksiä siirtolaisten kotimaissa toimiviin kontakteihin yksilöistä ryhmiin, sekä tietoa siitä kuka voi auttaa asiakkaita heidän tapauksissaan kotimaassa asiakkuuden loputtua Hongkongissa. (Mission Programmes i.a.)

Education, Training, Organizing and Campaign Program eli koulutus, harjoitus, organisointi ja kampanjointi -ohjelma on Mission For Migrant Workersin ohjelmista voimaantumiseen keskittyvin. Sen perustana on usko siihen, että kaikkein tehokkain puolustus siirtolaisten oikeuksille on siirtolaisten voimakas organisoitu liikkuvuus ja naisten orientoiminen. Viimeisenä ohjelmista on Documentation, Research and Information Dissemination eli dokumentointi, tutkimus ja tiedon välittäminen -ohjelma, mikä on lähinnä tukiohjelma järjestön tekemälle perustyölle. Siihen kuuluu asiakastietojen arkistointi ja säilyttäminen, sekä toiminnan kehittäminen niiden pohjalta. Myös internet sivuston ajan tasalla pitäminen ja Mission For Migrant Workersin kuukausittaisen uutislehtisen ja muiden julkaisujen tuottaminen kuuluvat ohjelmaan. (Mission Programmes i.a.)

3.3 Vapaaehtoistyö

Mission For Migrant Workersillä on ainoastaan neljä palkattua työntekijää, muuten työt hoidetaan vapaaehtoisten voimin. Vapaaehtoisia tulee järjestölle monista eri paikoista ja monista eri syistä. Toiset vapaaehtoiset ovat entisiä asiakkaita, jotka haluavat omalta osaltaan auttaa samassa tilanteessa olevia tai jatkaa avun tarjoamista saatuaan itse apua. Eri organisaatiot haluavat kouluttaa jäseniään ja saattavat lähettää jäseniä vapaaehtoisiksi järjestölle, jotta he saisivat enemmän tietoa siirtolaisten oikeuksista ja siirtolaisten kanssa tehtävästä työstä ja näin myös oppisivat itse auttamaan siirtolaisia ongelmatilanteissa. Organisaatioita rohkaistaan vapaaehtoistoimintaan. Myös jotkut yritykset päätyvät vapaaehtoistyön tukijoiksi ja tekijöiksi. He käyvät tutustumassa ja heitä rohkaistaan osallistumaan toimintaan. Ulkomailta tulevat vapaaehtoiset ovat useimmiten eri kirkko-yhteisöjen lähettämiä. Mission For Migrant Workers tarvitsee myös tutkijoita, jotta he saisivat enemmän tietoa siirtolaisten tilanteesta. (Abdon-Tellez 2011, henkilökohtainen tiedonanto.)

Kaikkiaan Mission For Migrant Workersillä on 27 vapaaehtoista, joista kymmenen tekee vapaaehtoistyötä säännöllisesti. Säännölliset vapaaehtoiset tekevät töitä useimmiten yhden tai kaksi kertaa viikossa, mutta jotkut työskentelevät toimistolla jopa päivittäin. Useimmat vapaaehtoiset työskentelevät asiakastapausten parissa. Jokaisella on omat asiakkaat hoidettavanaan. Kaikki eivät kuitenkaan halua ottaa asiakastapauksia hoitaakseen. He voivat kuitenkin auttaa asiakkaita perusasioissa, kuten asiakastietolomakkeen täytössä. Vapaaehtoisten tehtäviin kuuluu myös tietojen kirjaaminen ja asiakirjojen tai kirjeiden kääntäminen toiselle kielelle, nämä tehtävät sopivat varsinkin yliopistopiskelijoille. Joskus yliopistoilta pyydetään vapaaehtoisia tekemään käännöstyötä. Toisinaan vapaaehtoisten tehtäviin kuuluu myös asiakkaiden ”pelastaminen”. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa asiakas kärsii työpaikallaan huonosta kohtelusta, mutta ei kuitenkaan uskalla lähteä sieltä. Paikalle lähetetään yleensä joku lähellä asuva vapaaehtoinen tarjoamaan tukensa asiakkaalle. Aina taloihin ei pääse sisälle ja silloin vapaaehtoinen soittaa asiakkaalle kun on paikalla, jolloin asiakas voi lähteä. Jos lähteminen on todella vaikeaa, vapaaehtoinen voi soittaa poliisit turvaamaan tilannetta. Jokaiselle vapaaehtoiselle löytyy omia intressejään ja kykyjään vastaavia tehtäviä, eikä heidän tarvitse sitoutua kaikkiin tehtäviin. (Abdon-Tellez 2011, henkilökohtainen tiedonanto.)

Vapaaehtoiset perehdytetään tehtäviin huolellisesti. Koulutus sisältää oppitunteja virallisista faktoista ja käytännöistä. Vapaaehtoisia pyydetään myös seuraamaan asiakastilanteita, jotta he oppisivat toimimaan niissä. Asiakkailta pyydetään aina suostumus tällaisissa tilanteissa. Vapaaehtoisten koulutukseen kuuluu myös oikeudenkäynteihin ja tapaamisiin osallistuminen jos heillä vain on aikaa. Uusien vapaaehtoisten kanssa käydään läpi erilaisia tapauksia ja miten niissä on toimittu. Heille saatetaan antaa myös tapauksia tutkittavaksi ja arvioitavaksi. Pystyäkseen toimimaan järjestössä vapaaehtoiset tarvitsevat paljon tietoa siirtolaisten kotiapulaisten oikeuksista. (Abdon-Tellez 2011, henkilökohtainen tiedonanto.)

Vapaaehtoiset toimivat Mission For Migrant Workersillä vaihtelevia aikoja. Jotkut jäävät vuosiksi tekemään työtä ja toiset lyhyemmäksi aikaa. Ulkomailta tulevat vapaaehtoiset työskentelevät useimmiten kolmesta kuukaudesta puoleentoista vuoteen. Kouluita tulevat vapaaehtoiset tekevät usein kolmen kuukauden jakson tutustuakseen työhön ja saadakseen kokemusta. Jotkut vapaaehtoiset pysyvät kontaktissa tai lopettavat, toiset taas katoavat. Lyhytaikaisin vapaaehtoinen oli järjestössä kuukauden ajan. Kyseisen vapaaehtoisen vanhemmat olivat lähettäneet nuorensa vapaaehtoiseksi, jotta tämä oppisi jotain oikeasta elämästä ja aikuistumista tukemaan. Vapaaehtoisiksi tullaan siis todella monenlaisista syistä. (Abdon-Tellez 2011, henkilökohtainen tiedonanto.)

Mission For Migrant Workers haluaa ottaa mahdollisimman paljon vapaaehtoisia, jotta tieto siirtolaisten tilanteesta ja järjestön tekemästä työstä leviäisi mahdollisimman laajalle alueelle. Vapaaehtoiset levittävät tietoa tehokkaasti. Varsinkin ulkomailta tulevat vapaaehtoiset saattavat avata myös monien muiden ihmisten silmät tilanteelle kaukana heidän todellisuudestaan ja omasta elintilanteestaan. Ihmiset luulevat Hongkongin olevan oikeudenmukainen ja hyvä paikka siirtolaisillekin, koska heillä ei ole parempaa tietoa. Olosuhteet voivat olla Hongkongissa paremmat kuin jossain muualla päin maailmaa, mutta ne eivät missään nimessä ole oikeudenmukaiset eivätkä tasa-arvoiset siirtolaisia kohtaan ja siirtolaiset kohtaavat paljon huonoa kohtelua. Järjestö ei aio luovuttaa ja lopettaa työtään, vaikka vaikeita aikoja tulee vastaan, sillä jos Mission For Migrant Workerskin luovuttaa, ei kukaan tee asioiden muuttumisen eteen enää mitään. (Abdon-Tellez 2011, henkilökohtainen tiedonanto.)

3.4 Järjestön arvot

Mission For Migrant Workers pitää tärkeänä ihmisen kunnioittamista. Naiset tarvitsevat eheytyä, sillä he ovat usein eläneet alueilla, joiden kulttuurissa ei kunnioiteta naisia ja heitä on kohdeltu huonosti. Heitä on estetty saamasta tietoa oikeuksistaan ja näin heille on tehty mahdottomaksi vaikuttaa omaan elämään. Tosiasiassa kotiapulaisiksi tulevat siirtolaiset kärsivät edelleen ulkopuolisten tahojen vallankäytöstä. He joutuvat alistumaan työnantajansa ja työnvälitystoimistojensa sääntöihin ja kohteluun. Asia olisi toinen jos siirtolaiset voisivat valita itse siirtolaisuuden. Mission For Migrant Workers toivookin “pakkosiirtolaisuuden” vähenevän ja lopulta katoavan. Tosiasiassa olosuhteet pakottavat naiset lähtemään maastaan. Jopa koulutetut ihmiset, kuten opettajat lähtevät Filippiineiltä Hongkongiin työskentelemään kotiapulaisina, sillä kotimaassa opettajan palkka ei ole edes puolia Hongkongissa saatavasta palkasta. Indonesiasta Hongkongiin tulee usein nuoria, joilla ei ole koulutusta, eikä muita vaihtoehtoja. Heidän on pakko lähteä ulkomaille työskentelemään selviytyäkseen. (Abdon-Tellez 2011.)

Kristilliset arvot eivät korostu asiakastyössä, koska asiakkaiden ei haluta tuntevan painostusta. Mission For Migrant Workersin toiminnanjohtaja Cynthia Abdon-Tellezin (2011) mukaan kristilliset arvot ovat kuitenkin omaa työtä ohjaava tekijä, ja syy ylipääntänsä työskennellä siirtolaisten olosuhteiden parantamiseksi. Kirkon pitäisi Abdon-Tellezin mielestä olla turvapaikka ja tarjota apunsa kaikille ketään tuomitsematta. Vaikka olisi itse toiminut väärin, ei sen tule tarkoittaa, ettei kukaan auta tai välitä. Näissä tilanteissa ihminen tulee kuitenkin laittaa kantamaan oma vastuunsa ja kohtaamaan tekojensa seuraukset. Abdon-Tellez kertoo Mission For Migrant Workesin auttavan asiakasta kestämään rangaistuksen, ja olevan tukena seurauksia kohdatessa. Hänen mukaansa kirkko ei myöskään aina ole niin avoin kuin luullaan tai toivotaan. Myös kirkon piirissä on ihmisiä, jotka eivät hyväksy muita ihmisiä heidän taustoistaan riippumatta, eivätkä ole aitoja, vaan tekopyhiä toteuttaessaan Jumalan rakkautta.

Abdon-Tellezin (2011) mukaan olisi tärkeää saada ihmiset ymmärtämään kotiapulaisten kanssa tehtävän työn tärkeys ja arvostamaan sitä. Asiakkaiden kohtaamiseen kristilliset arvot eivät juuri vaikuta, vaikka jotkut asiakkaista saattavat aluksi luulla, että heitä yritetään käännäyttää. Järjestön maine ei kuitenkaan tue luuloa käännäyttämisyrytyksistä, joten harvemmin asiakkaat jättävät sen takia tulematta. Järjestö pitää myös Raamattuopetusta,

johon saavat osallistua kaikki uskontokunnasta huolimatta. Abdon-Tellez uskoo tämän luovan hyvää henkeä uskontokuntien välille, sillä usein asiakkaat huomaavat opetuksen aikana yhtäläisyyksiä omiin uskonoppeihinsa.

” We dream of a society where families are not torn apart by the need to survive. We dream of, and will actively work for, a homeland where all can live decently and with dignity.” (Abdon-Tellez 2011, henkilökohtainen tiedonanto)

3.5 Yhteistyökumppanit

Useimmat järjestön yhteistyökumppanit tekevät myös työtä siirtolaisten hyväksi. Mission For Migrant Workersin toimii yhteistyössä useiden muiden järjestöjen, sekä liittoutumien kanssa. Järjestöillä on hyvät kontaktit toisiinsa ja heillä on sitä kautta mahdollisuus halutessaan jakaa helposti ja tehokkaasti tietoa toistensa kanssa.

Vuonna 1986 Mission For Migrant Workers perusti Bethune House:n, väliaikaisen asuntolan siirtolaisnaisille. Bethune House on rekisteröity hyväntekeväisyysyhtiöksi ja sen toiminta rahoitetaan kokonaan lahjoituksilla. Asuntola on tarkoitettu naisille, joilla on ratkaisemattomia lakijuttuja tai muita selvittämättömiä tapauksia Hongkongissa, mutta ei enää pysyvää asuinpaikkaa (Mission Initiatives and Accomplishments i.a). Bethune Housen tavoitteena on tarjota asuinpaikkaa aasialaisille siirtolaisille, tarjota asukkaille neuvoa ja opastusta sekä tila sosiaaliselle kanssakäymiselle nykyisten ja entisten asukkaiden välillä. Asuntola rohkaisee asiakkaitaan osallistumaan käsitöihin ja muihin aktiviteetteihin vapaa-ajallaan ja tarjoaa jatkuvasti koulutuksia, jotta asukkailla olisi paremmat tiedot ja taidot kohdata ongelmia ja selvitä niistä itsenäisesti. Bethune House toimii kirkon omistamissa tiloissa, jotka sijaitsevat Hongkongin keskustassa ja siellä on tilaa 20 naiselle. Henkilökunta koostui aluksi vain yhdestä ihmisestä, mutta nykyään taloa pyörittää kolme henkilöä. Henkilökunta tarjoaa neuvontaa ja toteuttaa päivittäiset aktiviteetit, mutta myös vapaaehtoisia tarvitaan. (Bethune House i.a.)

The Asia Pacific Mission for Migrants (APMM) perustettiin Mission For Migrant Workersin yrityksestä tavoittaa siirtolaistyöntekijät Hongkongin ulkopuolella. Perustusvuodesta 1984, APMM on nyt laajentanut toimintaansa ja tehtävänsä itsenäisenä kokonai-

suutena useaan maahan Aasian alueella. (Mission Initiatives and Accomplishments i.a.) APMM on sitoutunut tukemaan siirtolaisten liikkuvuutta kannatuksen, järjestelmällisyyden ja yhteyksien rakentamisen kautta pyrkien koko ajan kehittämään siirtolaisten oikeuksia (Asia Pacific Mission for Migrants 2011).

Hongkongin Yhdistyneet Filippiiniläiset (UNIFIL-HK) on ensimmäinen Hongkongissa olevien filippiiniläisten siirtolaistyöntekijöiden perustama liitto, jonka toiminta keskittyy auttamaan ulkomailla siirtolaisina toimivia filippiiniläisiä ongelmistaan. Mission for Migrant Workersilla on ollut merkittävä rooli myös Hongkongin Yhdistyneiden Filippiiniläisten liiton perustamisessa vuonna 1985, organisoimalla liiton alkuunpanijan, the Association of Concerned Filipinos-Hongkongin. Nykyään liitolla on 22 jäsenorganisaatiota ja se on edelleen yksi johtavista ulkomailla olevien filippiiniläissiirtolaisten ongelmiin keskittyvistä ryhmistä. Hongkongin Yhdistyneet Filippiiniläiset toimii yhteistyössä viiden muun filippiiniläisten siirtolaisten liiton ja neljän siirtolaisorganisaation kanssa Hongkongissa. (Mission Initiatives and Accomplishments i.a.) Liiton tavoitteena on lisätä tietoisuutta siirtolaisten ongelmista ja selvittää siirtolaisuuden syitä Filippiineillä. Pelkästään siirtolaisten hyvinvoinnin tukeminen, ei ole liiton näkökannan mukaista, vaan myös heidän perheidensä hyvinvoinnin tukemista pidetään tärkeänä. Liitto taistelee ennen kaikkea oikeudenmukaisen yhteiskunnan, kestävän rauhan, sosiaalisen edistyksen, itsenäisyyden ja ulkomaisten vaikuttajien vallasta pääsemisen puolesta. (UNIFIL i.a.)

4 SIIRTOLAISUUS

Siirtolaisuudesta ei ole yleistä ja kansainvälisesti sovittua määritelmää. Yleensä termiä siirtolainen käytetään henkilöstä, joka muuttaa toiseen maahan omasta tahdostaan. Usein muuttoon liittyy taloudellisen tai sosiaalisen tilanteen parantamista. Siirtolainen on myös maahanmuuttaja. (International Organization for Migration 2012).

4.1. Siirtolaisuus ilmiönä

Aiemmin siirtolaisuus rajoittui tietyille lähtö- tai tuloalueille; nykyään siirtolaisuus koskettaa koko maailmaa ja kaikkia maita riippumatta siitä, ovatko ne tulo-, lähtö-, vai kauttakulkualueita. Siirtolaisuus on 2000-luvun alun merkittävä ilmiö. Se on nopeasti kasvanut maailmanlaajuisesti ja siirtolaisuus on lisääntynyt huomattavasti. Vuonna 1995 maailmassa oli noin 120 miljoonaa siirtolaista, kun vuonna 2009 luku oli kasvanut jo 200 miljoonaan. Siirtolaisuus on myös houkutteleva bisnes. Laittomille siirtolaisille on tarjolla väärennettyjä henkilöpapereita, kuljetuksia ja pimeää työtä kohdemaassa. Näistä palveluista on tietysti maksettava kallis hinta. Köyhille ihmisille rajanylittäminen on yhä vaikeampaa, mikä mahdollistaa siirtolaisilla rahastamisen. (Airaksinen, Järventaus, Karppinen & Rönkkö 2009, 12-13.)

Syitä siirtolaisuudelle on monia. Varakkaissa maissa on korkea elintaso, mikä välittyy köyhempiin maihin kuten Aasian ja Afrikan maihin television välityksellä, niin mainosten kun tv-sarjojenkin kautta. Tämä vahvistaa muuttoliikettä, sillä köyhemmissä maissa unelmoidaan mainoksissa näkyvästä elintasosta ja hyvinvoinnista. Euroopan maissa ja Japanissa väestön rakenne on myös erilainen köyhempiin maihin nähden. Köyhissä maissa, kuten Afrikassa ja Aasiassa väestö lisääntyy koko ajan, kun taas Euroopassa ja Japanissa väestö vanhenee. Tämä aiheuttaa sen, että muuttoliikkeelle on jopa tarvetta. Myös siirtolaisten kotimaahan lähettämät lahjat ja rahat houkuttelevat lisää ihmisiä siirtolaisuuteen. Vuonna 2006 rahaa lähetettiin kotimaihin jopa 300 miljardia, mikä on enemmän kuin julkinen kehitysapu. (Airaksinen ym. 2009, 12.)

Myös pettymys omaan maahan ja esimerkiksi hallitukseen lisäävät halua muuttaa ulkomaille. Kun sosialistinen järjestelmä romahti, eikä vallankumous tai itsenäistyminen

tuonutkaan parempaa aikaa, jota oli odotettu, lähtivät useat ihmiset täyttämään odotuksiaan muualle. Siirtolainen saattaa myös elää sekä lähtö- että tulomaassa, jos hänellä on pitkäkestoinen viisumi tai kaksoiskansalaisuus. (Airaksinen ym. 2009, 13.) Edestakaista seilaamista aiheuttavat myös työlupien ja viisumien uusimiset, jos viisumikohtaista maassaoloaikaa on rajoitettu.

Varakkaissa maissa siirtolaisuuden vakuutellaan rikastuttavan yhteiskuntaa kulttuurisesti, etenkin niissä maissa, joiden väkiluku on pienenemässä. Köyhissä maissa, jotka ovat useimmin lähtömaita, siirtolaisuutta pidetään hyvänä siksi, että se rikastuttaa taloutta. Rahat, joita siirtolaiset lähettävät kotiin, ovat elintärkeitä köyhille maille. Niin talouskun kotimaahan jääneet perheet ovat riippuvaisia siirtolaisten lähettämästä rahasta. Toisaalta taas kohdemaiden kansalaiset suhtautuvat usein kriittisesti siirtolaisuuteen ja pitävät sitä jopa keinona hiljaiseen valloittamiseen. Pelko oman kulttuurin katoamisesta kasvaa, mikä aiheuttaa kielteisyyttä vieraita kulttuureita kohtaan. (Airaksinen ym. 2009,13.)

Vuodesta 1970 asti taloudellisten olosuhteiden heikentyessä, köyhyyden lisääntyessä ja työllistymismahdollisuuksien vähentyessä, naiset ovat yhä useammin lähteneet ulkomaille etsimään töitä. Kaakkois-Aasiasta Lähi-itään lähtevien kymmenientuhansien miesten lisäksi sieltä lähtee lähes sama määrä naisia vuosittain etsimään töitä Lähi-Idästä ja Euroopasta, mutta eniten kuitenkin Singaporesta ja Hongkongista. (Mission Initiatives and Accomplishments i.a.)

Naisten määrä maailman siirtolaisista on jo 95 miljoonaa eli lähes puolet. Ulkomaille töihin lähteneet naiset lähettävät vuosittain satoja miljoonia dollareita synnyinmaihinsa. Nämä rahat menevät yleensä kotimaahan jääneelle perheelle tai sukulaisille, jotka elävät köyhyydessä. Vastaanottavissa maissa siirtolaisnaisten työpanos saattaa olla keskeinen yhteiskunnan toimivuuden kannalta, vaikka työn merkitys saattaa jäädä usein huomaamatta. (UNFPA 2006.)

4.2 Indonesialaisten siirtolaisuus

Vuonna 2006 tehdyn tutkimuksen mukaan indonesialaisten siirtolaisten määrä on kasvanut vuosittain noin 400 000 siirtolaisen verran vuodesta 1998 lähtien. Todellisuudessa luku on luultavasti paljon suurempi, sillä useat siirtolaiset ovat laittomia. Vuonna 2004 rekisteröityneitä indonesialaisia siirtolaisia oli 380 688, joista 83 % oli naisia. Näistä naisista yli 90 % toimi epävirallisella sektorilla kodinhoitajina ja loput muun muassa hoivanantajina, vanhustenhoitajina, tarjoilijoina ja myymäläapulaisina. (The World Bank, 2006.)

Siirtolaisten määrä kasvaa yleensä vuosittain, mutta Indonesian siirtolaisuuden historiassa voidaan nähdä joitakin käännekohtia. Vuosina 1997 ja 1998 Indonesian talouskriisi aiheutti merkittävän kasvupiikin siirtolaisuuteen, kun taas vuosina 2001 ja 2003 luvut olivat pienemässä muun muassa Keski-idässä puhjenneen sodan, SARS -epidemian leviämisen ja siirtolaisten tiukennettujen vaatimusten takia. (The World Bank, 2006.)

Naisten osuus siirtolaisuudessa alkoi merkittävästi näkyä 1980-luvulla seurauksena hallituksen uuden siirtolaistyövoiman vientiä tukevan käytänteen takia. Naisten osuus siirtolaisista jatkoi kasvuaan ja vuoteen 1992 mennessä jo 89 % indonesialaisista siirtolaisista, joita oli rekisteröity 95 908, oli naisia. Vuoteen 2001 mennessä prosenttiosuus oli kasvanut 91,5 prosenttiin ja putosi 82,8 prosenttiin vuonna 2004. Huolimatta prosentuaalisesta laskusta on naisten osuus siirtolaisista yhä huomattavasti miehiä suurempi. (The World Bank, 2006.)

Syitä siirtolaisuuteen on useita. Kotimaan kylien toimeentulo on todella epävarmaa, eivätkä tulot riitä korvaamaan päivittäisiä elinkustannuksia. Työtä ulkomailla on paljon enemmän, lisäksi vaihtoehtoja on useampia ja työt ovat lupaavampia. Toiset lähtevät myös seuraten sukulaisten tai ystävien jalanjälkiä tai nostaakseen statusarvoaan. Myös työnvälitysagenteilla on merkittävä rooli työntekijöiden valintaprosesseissa. (The World Bank, 2006.)

Suurin osa indonesialaisista siirtolaisista on kouluttamattomia tai huonosti koulutettuja. Viralliset dokumenttien kuten henkilöllisyystodistusten mukaan siirtolaisten ikä on useimmiten 18–40 vuotta, mutta todellisuudessa joukossa on jopa 14-vuotiaita. Useim-

mat heistä ovat naimisissa tai eronneita. Suosituimmat kohteet naissiirtolaisille olivat vuonna 2006 Saudi-arabia, Malesia, Kuwait, Singapore, Taiwan ja Hongkong, kun taas useimmat miehet siirtyvät Saudi-Arabiaan ja Malesiaan. Malesiassa naissiirtolaisia on vähemmän kuin miehiä, kun taas Saudi-Arabiassa tilanne on päinvastainen. Malesia on suosikkikohdemaalla laittomille siirtolaisille. (The World Bank, 2006.)

4.3 Siirtolaisten taloudellinen tilanne ja olosuhteet Hongkongissa

Hongkongissa suurin osa siirtolaisista työskentelee kotiapulaisina, englanniksi domestic helper. Kotiapulaisella täytyy olla oma huone siinä osoitteessa, jossa hän tekee työtä. Heillä on viikossa kuusi työpäivää ja yksi vapaapäivä. Tehtäviin kuuluu yleensä kotitöiden tekemistä ja lasten hoitoa. (Immigration Department, 2011.) Päästäkseen työskentelemään ulkomaille, työntekijän täytyy usein maksaa sijoitusmaksuja (placement fees) töitä välittäville yrityksille ja agenteille (The World Bank, 2006).

Virallisesti katsottuna sijoitusmaksut ovat työvoima- ja siirtolaisuusviraston määrittämiä, mutta todellisuudessa summat, joita siirtolaiset joutuvat maksamaan ovat usein paljon määritettyjä maksuja korkeampia. Tarvittavat rahat saadaan usein lainaamalla sukulaisilta, ystäviltä ja rahanlainaajilta tai välittäjältä, joka käsittelee maastalähtöprosessia. Tapauksissa, joissa rahat lainataan sponsoreilta tai lainayhtiöiltä, takaisinmaksettava summa voi olla jopa kolminkertainen lainasummaan nähden. Niin sanotut sijoitusmaksu vaihtelee maittain, kuten siirtolaisia koskevat sopimukset ja palkatkin. (The World Bank, 2006.)

Hongkongissa siirtolaisen saa palkata vain pysyvän tai väliaikaisen oleskeluluvan omaava henkilö, jonka vuositulot ovat vähintään 186 000 HKD. Lopullisen päätöksen sopimuksen validiudesta tekee maahanmuuttovirasto, koska ennen kuin työntekijä voi työskennellä laillisesti, hänellä täytyy olla voimassa oleva työviisumi. Työntekijä tai työnantaja eivät voi muuttaa sopimuksen ehtoja ilman työvoimavaltuutetun hyväksyntää edes yhteisellä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksella määritetään palkka, työnantajan ja tekijän velvollisuudet ja oikeudet sekä yleiset sopimusehdot. (Mission For Migrant Workers Ltd, 2010.)

Kotiapulaisen minimipalkka on 2.7.2011 lähtien ollut 3 740 HKD (noin 366 euroa). Sitä ennen tehdyissä sopimuksissa minimipalkka on ollut 3 580 HKD (noin 351 euroa), mikä on voimassa aikaisemmin tehdyn sopimuksen loppuun asti (Immigration Department, 2011.)

5 ELÄMÄNHALLINTA

Käsitteenä elämönhallinta on erittäin monimuotoinen ja laaja (Riihinen 1996, 16–17). Sosiaalitieteissä elämönhallinnan käsitettä on tutkittu suhteellisen paljon. Tutkimukset liittyvät pääsääntöisesti syrjäytymiseen, elämän ongelmiin ja niistä selviytymiseen. (Enoranta toim. 2007.)

Elämönhallinnalla tarkoitetaan ihmisen uskoa itseensä ja omiin kykyihinsä vaikuttaa elämäänsä. Elämönhallinnan tunne auttaa ihmistä kohtaamaan vastoinkäymisiä ja ehkäisemään niiden herättämiä negatiivisia tunteita. Elämönhallinta voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen elämönhallintaan. Sukupuoli, koulutus ja ammatti vaikuttavat ulkoiseen elämönhallintaan merkittävästi, kun taas sisäisellä elämönhallinnalla tarkoitetaan ihmisen kykyä sisällyttää elämään sen vaikeatkin puolet. (Leskinen 2001.)

5.1 Sisäinen ja ulkoinen elämönhallinta

Sisäinen elämönhallinta liittyy ihmisen kokemuksiin, tarpeisiin ja henkilökohtaisiin ominaisuuksiin selviytyä esimerkiksi kriisitilanteissa (Riihinen 1996, 16–17). Ojasen (2001, 156–159) mukaan psykologiassa on vallinnut jo pitkään yksimielisyys siitä, että ihminen tarvitsee hallinnan tunnetta, kykyä suoriutua vastaan tulevista tehtävistä. Kokiessaan hallinnan- ja omaehtoisuudentunnetta, ihminen tuntee todennäköisemmin olevansa tyytyväinen elämäänsä. Hallitsemattomuuden tunne ja pakottaminen puolestaan saavat aikaan päinvastaisia tunteita, jolloin olo koetaan huonoksi. Psykologiassa on osoitettu myös, että vaikka hallinta todellisuudessa olisikin pientä, niin jo näennäinen tunne kontrollista on helpottava. Mikäli ihminen kokee, että hänen teoillaan ei ole merkitystä tai hallintavaltaa, koetaan ne tuloksettomiksi ja ihminen voi passivoitua asian edessä. Jos tuntuu, ettei mihinkään voi oikeasti vaikuttaa ja elämä on hallitsematonta, saattaa reaktiona olla masennus. Avuttomuus yhdessä asiassa voi johtaa helpommin avuttomuuteen myös toisessa asiassa. (Ojanen 2001, 156–159.)

Koherenssi on Aaron Antonovskyn kehittämä käsite, jolla hän tarkoittaa luottamuksen tunnetta siitä, että ihmisellä on kyky voimavarojensa kautta kohdata elämän tuomia haasteita ja hallita niitä. Käsitteinä elämönhallinta ja koherenssi ovat lähellä toisiaan.

Koherenssilla on suora yhteys ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin ja kun se on hyvä, ihmisen kyky käsitellä vaikeuksia tai stressitekijöitä on parempi. (Leskinen 2001.)

Antonovsky erottaa koherenssin tunteelle kolme eri avaintekijää. Ensimmäisenä ymmärrettävyys, joka tuo tunteen siitä, että kykenee hallitsemaan vuorovaikutuksen sosiaalisen ympäristön kanssa. Yksilö pystyy tajuamaan ja ymmärtämään myös vaikeita asioita ja tilanteita. Toisena hallitsevuuden tunne, jonka voi saada omien tai muiden voimavarojen soveltamisesta erilaisiin haasteisiin, jolloin yksilö pystyy toimimaan monenlaisissa tilanteissa. Kolmantena tarkoituksellisuus, joka määrittelee miten oman elämän tarkoitus koetaan ja osoittaa oman motivoitumisen. Pitää olla syy vastata velvoitteisiin ja haasteisiin. (Enoranta 2007, 20.)

Oleellista elämänhallinnassa on jokaisen oma, sisäinen tunne hallinnasta. Ulkoiset olosuhteet kuitenkin luovat edellytyksiä sisäisen voimaantumisen tunteen kehittymiselle, mutta toisaalta myös rajoittavat mahdollisuuksia (Enoranta 2007, 20). Elämänhallintaa voidaan tarkastella eri näkökulmista kuten työn vaikutusta elämänhallintaan.

Ulkoisen elämänhallinnan määrittelystä on erilaisia tulkintoja. Ulkoinen hallinta voidaan määritellä laajasti yksilön ulottumattomissa oleviin elämäntapahtumiin liittyväksi (Enoranta 2007, 78). Ulkoinen elämänhallinta voidaan määritellä myös materiaalisina asioina, kuten työ, koti ja raha. Riihisen (1996, 22–23) mukaan elämänhallintaan liittyvät myös inhimilliset tarpeet ja halut: ravinto, turvallisuus ja hengitysilma. Ulkoisina tekijöinä myös harrastukset voivat auttaa pakenemaan arjen huolia, vaikka ne eivät olekaan varsinainen onnen tae. Ne kuitenkin vaikuttavat siihen, ettei ihminen vaivu niin helposti masennukseen (Ojanen 2002, 79).

Ulkoista elämänhallintaa voidaan pitää myös valikoimana keinoja, joilla ihminen vähentää konflikteista johtuvia vahinkoja. Tunteisiin liittyvät keinot auttavat prosessoimaan henkilökohtaisia ristiriitoja ja kärsimystä. Ongelmanratkaisuun liittyvät keinot ovat tarpeen yrityksissä aktiivisesti muuttamaan ongelmallisia tilanteita. (Enoranta 2007, 23.)

5.2 Elämänhallinta ja työ

Varallisuus ei suoraan vaikuta siihen, kuinka onnellinen ihminen voi olla. Elintason nousu ei näy onnellisuuden lisääntymisenä ja todella rikkaatkin saattavat olla onnettomia. Tietty elämisen minimitaso on kuitenkin saavutettava, että voi paremmin olla onnellinen. (Ojanen 2001, 84.)

Ihmiset eivät ole laiskoja, vaan oppivat töiden tekemisen jo lapsena esimerkin kautta. Pienet lapset kuljettavat rekkoja tai hoivaavat vauvoja, niin kuin vanhemmat ovat tehneet tai niin kuin ovat nähneet televisiossa tehtävän. Pahimmillaan työnteko haittaa vapaa-aikaa ja koko elämä on töissä. Muita kuin töissä syntyneitä sosiaalisia suhteita ei ole, eikä elämässä ole mitään muuta kuin työ. Pärjätessään hyvin töissä ihminen kokee onnistumisen tunnetta ja tuntee olevansa arvokas. Saavuttaakseen tämän tunteen uudelleen ja uudelleen ihminen saattaa kuluttaa itsensä loppuun työnteolla. Tämä ei kuitenkaan ole aina oma valinta. Työnantaja saattaa vaatia lisäpanostusta työntekoon jopa uhkaamalla työpaikan menetyksellä. Pakkotyö harvemmin johtaa tehokkuuteen, eikä anna ihmiselle onnistumisen ja arvokkuuden tunnetta, joskin yhä useammasta nöyryytyksestä ja vastoinkäymisestä selviäminen voi lisätä niiden sietokykyä. (Nevalainen 2007, 13-14.)

Ihmisluonnon on myös vaikeaa kestää työttömyyttä. Kun ihminen etsii työtä ja tulee usein torjutuksi omasta aktiivisuudestaan huolimatta, hän kokee olevansa arvoton ja huono. Ihmisen omanarvontunne heikkenee ja riski sairastua vakaviin psyykkisiin sairauksiin kasvaa. Työttömyys ei haittaa kaikkia, mutta usein niissä tilanteissa ajankäyttö kohdistuu muihin tehtäviin, joita ei pidetä työntekona. Ihmisen halu tehdä jotain järkevää ja hauskaa on synnynnäinen. Työnantajilla on usein tietyt vaatimukset työntekijöiden suhteen. Toiset luulevat uhkailun olevan avainasemassa. Rangaistuksen pelko pakottaakin työntekijän ensin parempiin tuloksiin, mutta lopulta työntekijä uupuu ja menettää työmotivaationsa. Silloin työn jälki on huonompaa ja työntekijä saattaa jopa vaihtaa työpaikkaa. (Nevalainen 2007, 14-24.)

Useimmat ihmiset tekevät parempaa työtä hyvin motivoituina. Motivaattorit voivat olla sisäisiä tai ulkoisia. Ulkoisina motivaation lähteinä toimivat mahdollisuudet palkankorotuksiin ja muihin palkintoihin, kun taas sisäiset motivaattorit muodostuvat omien ta-

voitteiden täyttymisestä ja työn mielekkyydestä. Ihmisen vallitseva motivaatiotyylly muuttuu iän ja tilanteen mukaan. Ihmisellä ei aina ole varaa valita, vaan taloudellisessa ahdingossa elävä ihminen on motivoitunut tekemään töitä toimeentulonsa eteen. (Nevalainen 2007, 24-25.)

Työltä on jäätävä aikaa myös hyvinvoinnille. Pysyäkseen toimintakykyisenä ja terveenä ihmisellä täytyy olla tarpeeksi aikaa itselleen ja hyvinvoinnin eri osa-alueille, psyykkiselle, fyysiselle ja sosiaaliselle. Minkään niistä ei voi antaa odottaa huoltoa kauaa, ilman että se vaikuttaa hyvinvointiin. Oikein mitoitettuna työ on hyvinvointia edistävä tekijä ja ihminen tuntee kuuluvansa johonkin, saa arvostusta ja hyväksyntää ja pystyy jopa toteuttamaan itseään. Ylikuormittava työ heikentää näitä kokemuksia, siksi työmäärä pitäisi sovittaa oikeanlaiseksi. (Sallinen, Kandolin & Purola 2002, 19-24.)

5.3 Siirtolaisuus ja elämänhallinta

Siirtolaisuuden aiheuttama muutto omalta kotiseudulta ja kulttuurista toiseen, kenties hyvin erilaiseen kulttuuriin ja ympäristöön, on usein niin suuri elämänmuutos, että se koetaan kriisinä. Tämä kriisi lisää riskiä psyykkisiin vaikeuksiin ja ongelmiin. Ympäristön kulttuurin vaihtuessa siirtolainen joutuu lapsen asemaan alkaessaan opettelemaan uuden kulttuurin tapoja ja toimintamalleja. Ennen hyväksytyksi opitut ja arvostetut asiat eivät välttämättä saa hyväksyvää vastakaikua uudessa ympäristössä. (Alitolppa-Niittamo 1993, 13-14.)

On monista tekijöistä kiinni, miten kulttuurin vaihtumiseen suhtaudutaan ja miten se vaikuttaa elämään. Muuttajan persoonallisuus on merkittävä tekijä siihen, miten kaikkien uuteen reagoidaan. Suuri vaikuttaja on myös muuttamiseen johtaneet syyt ja miten halukkaina uuden kulttuurin ominaisuuksia pyritään ottamaan vastaan. Siirtolainen käy läpi vaikeita asioita muuton aiheuttaman kriisin aikana. Surua aiheuttavat menetykset, joita voi olla perheenjäsenten, ystävien, sukulaisten ja sosiaalisen arvostuksen jääminen kotimaahan sekä tutun ympäristön ja kulttuurin menettäminen. Samaan aikaan pitäisi löytää voimavaroja tutustua uuteen maahan ja luoda itselleen uusi sosiaalinen verkosto. (Alitolppa-Niittamo 1993, 24-25.)

Tutkimuksessamme perehdyimme erityisesti nuorten siirtolaisten kokemukseen elämänhallinnasta. Irtautuminen kotoa vieraaseen kulttuuriin ja uuteen sosiaaliseen ympäristöön saattaa korostaa nuoruuden kriisejä ja tuoda suuria haasteita kasvuun. Nuoret, joilla on rajalliset mahdollisuudet saada kasvulleen tukea kotoa ja lähiyhteisöltä, ovat suuremmassa riskissä joutua ongelmiin sosiaalisissa suhteissa tai kärsiä niiden puutteesta (Lämsä 2009, 28). Sosiaalisilla suhteilla on todella suuri merkitys hyvinvointiin ja sen kulttuurisia eroja on kuvattu siten, että länsimaissa on enemmän individualistista minä-minuutta, kun taas idässä painottuu me-minuus (Ojanen 2002, 102-103). Tutkimuksemme kohdeympäristössä korostuneeksi yhteisöjen merkitys sosiaalisten suhteiden ylläpidossa.

6 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA METODI

Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä tietoa kotiapulaisina toimivien siirtolaisten rahan käyttöön ja elämänhallintaan liittyen. Tutkimuskysymykset olivat: 1. Mihin kotiapulaiset käyttävät rahaa ja 2. Mikä on kotiapulaisten kokemus elämänhallinnasta.

6.1 Tutkimuksen lähtökohta ja tavoitteet

Mission For Migrant Workers tarvitsi tietoa erityisesti nuorten kotiapulaisten taloudellisesta tilanteesta ja elämänhallinnasta. Mission For Migrant Workers tekee työtä myös Hongkongin ulkopuolella, sillä kotiapulaisten on usein pakko lähteä hakemaan töitä ulkomailta kotimaan huonon työllisyyden takia. Heidän kotimaassaan näitä pakosta Hongkongiin työskentelemään lähteneitä pidetään onnekkaina, sillä heidän oletetaan saavan hyvä toimeentulo. Todellisuudessa kotiapulaisina toimivien on usein maksettava lainoja, joita he ovat joutuneet ottamaan maksaakseen työnvälitystoimistoille suuria summia saadakseen työpaikan. (Abdon-Tellez 2011 henkilökohtainen tiedonanto.)

Opinnäytetyöstä nousevia tietoja Mission For Migrant Workers voi käyttää monella tapaa. Järjestö tekee paljon lobbaustyötä ja on tärkeää perustaa väitteensä johonkin. He toivovat saavansa todisteita siitä, että kotiapulaisilla on usein laittomista maksuista johtuvia velkoja. Todisteiden avulla olisi helpompi vaikuttaa laittomien maksujen keräämiseen ja vedota toimistoihin ja valtioon asian muuttamiseksi. Filippiineillä työnvälitystoimistojen kotiapulaisilta pyytämät maksut ovat laittomia, mutta esimerkiksi Indonesiassa laki ei ole puuttunut asiaan. Työnvälitystoimistot perivät maksuja väittäen niiden menevän kotiapulaisen matkustus- ja sijoituskuluihin, mutta todellisuudessa tuleva työnantaja on velvollinen maksamaan matkakulut Hongkongiin ja työsuhteen päättyessä takaisin työntekijän kotimaahan. Maksuista ei saa kuittia tai muuta todistetta, koska ne ovat useimmissa maissa laittomia. Näin ollen kotiapulaisten on vaikea jälkikäteen vaatia maksamiaan rahoja takaisin. Kotiapulaiset eivät useissa tilanteissa edes tiedä maksujen olevan laittomia. (Abdon-Tellez 2011 henkilökohtainen tiedonanto.)

Mission For Migrant Workers haluaa saada tutkimustietoa, jolla voidaan mahdollisesti osoittaa, kuinka paljon laittomia maksuja peritään ja kuinka vähän kotiapulaisille jää

palkasta käytettäväkseen lainojen lyhennysten jälkeen. Jos tutkimus osoittaa tilanteen olevan niin huono, kuin Mission For Migrant Workers kokemuksensa perusteella olettaa, voi järjestö nostaa asian esille esimerkiksi Indonesiassa ja näin pyrkiä tekemään maksut laittomiksi myös siellä. (Abdon-Tellez 2011 henkilökohtainen tiedonanto.)

Aineistosta voi olla hyötyä myös ruohonjuuritasolla, jos aineistosta nousee tilastotietoa kotiapulaisten huonosta kohtelusta. Näin kauniisti muotoiltuja, mutta usein hyödyttömiä tai toteutumattomia lakeja voitaisiin muuttaa ja kehittää parempaan suuntaan. Riitatilanteissa jopa oman maan konsulaatti saattaa haukkua asiakkaittaan hankaluuksien aiheuttajiksi ja palveluita on näin ollen vaikea saada yksityishenkilönä ilman minkään järjestön tukea (Abdon-Tellez 2011 henkilökohtainen tiedonanto). Nuorten kotiapulaisten oman elämähallinnan kokemuksesta saatavaa tietoa tarvitaan, jotta heille pystyttäisiin tarjoamaan tarvitsemaansa tukea. Mission For Migrant Workers haluaa tarjota siirtolaisille erilaisia aktiviteetteja, jotka keskittyvät heidän eheyttämiseensä. Kyselytutkimuksella toivotaan saatavan tietoa myös siitä, minkälaista toimintaa vastaajat itse toivoisivat.

6.2 Tutkimuksen metodi

Koska järjestö halusi tietoa ryhmästä, eikä niinkään yksittäisistä ihmisistä, tutkittavan joukon piti olla jokseenkin suuri. Tutkimuksessa oli kaksi aihealuetta; elämäntilanne ja rahankäyttö. Tutkimuksen täytyi suuren otannan takia olla kirjallinen kysely, sillä haastattelututkimuksen toteuttaminen olisi ollut mahdotonta, sekä ajankäytön, että kielimuurin kannalta ajatellen. Päädyimme käyttämään tutkimuksessa kyselylomaketta. Lomaketta lähdettiin työstämään miettimällä ensin asioita, joita sillä haluttiin selvittää. Täytyi myös avata käsitettä elämäntilannesta, jotta hyvien kysymysten muodostaminen olisi mahdollista.

Tutkimuksesta tuli kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus suuren otannan ja kyselyn luonteen takia. Kvantitatiivinen tutkimus kuvaa ja tulkitsee yhteiskuntailmiöitä tieteen yleisen logiikan mukaisesti käyttäen mahdollisimman tarkkoja mittausmenetelmiä, keräämällä tutkimusaineistot edustavista väestöotoksista ja käsittelemällä tutkimusaineistoja tilastotieteen menetelmin oikeiden johtopäätösten tekemiseksi (Kvantitatiivinen ja

kvalitatiivinen tutkimus i.a). Elämänhallintaa oli vaikea tutkia kvantitatiivisesti, mutta kahden eri kyselyn toteuttaminen olisi ollut mahdotonta.

Tutkimus toteutettiin kyselylomaketutkimuksena. Kyselylomakkeen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Tutkimukselle voidaan saada suuri otanta ja tutkittavalta joukolta voidaan samanaikaisesti kysyä useita asioita, jolloin menetelmä säästää aikaa ja vaivaa. Jos lomake on hyvin suunniteltu, aineisto on helppo analysoida valmiilla analysointiohjelmilla. Työmäärä ja kustannukset ovat kyselylomaketutkimuksessa paljon pienemmät kuin haastattelututkimuksessa. Kyselylomake vaatii kuitenkin työstämistä ja siinäkin on riskinsä. Jos kysely toteutetaan postikyselynä, voi vastaaja kato olla suurikin. On myös otettava huomioon, että vastaajat eivät välttämättä ymmärrä kaikkia kysymyksiä ja lomakkeen ollessa kyseessä kysymykset jäävät väärin ymmärretyiksi, eikä niitä voi enää selitellä vastaajille. Lomake täytyy siis myös testata ennen käyttöönottoa. Kyselylomakkeeseen tulevat kysymykset täytyy miettiä tarkasti ja hyvän lomakkeen tekeminen vie aikaa. Tutkimuskysymykset on mietittävä valmiiksi ja sitten se, millä kysymyksillä niihin saadaan vastaukset. (Vehkalahti 2008, 20–24.)

Myös vastaaja joukon eli kohderyhmän valinta on tärkeää, jotta saadaan tutkimuksen kannalta oikeata ja oleellista tietoa. Usein kohderyhmä on otos jostakin ryhmästä. Otoksen tulee edustaa mahdollisimman tarkasti perusjoukkoa. Kyseessä voi olla joko satunnaisotos, jolloin vastaajien täytyisi olla täysin sattumanvaraisesti arvottuja tai systemaattinen otos, jolloin vaikka joka viides kohderyhmän jäsen valitaan vastaajaksi. Näyte on yleistettävissä vain tutkittavaan joukkoon. (Vehkalahti 2008, 42.) Tässä tutkimuksessa kohderyhmänä ovat Hongkongissa työskentelevät indonesialaiset siirtolaiset. Tutkimustuloksia ei tällöin voi yleistää kaikkiin siirtolaisiin Hongkongissa, vaan ainoastaan tutkittavaan ryhmään.

Laadimme kysymykset itse ja tarkastutimme ne järjestön pääorganisaattorilla Cynthia Abdon-Tellezilla, joka antoi omat kehittämissuosituksensa ja lisänsä kysymyksiin. Kyselylomakkeen ollessa valmis se testattiin viidellä filippiiniläisellä kotiapulaisella. Meillä ei ollut mahdollisuutta olla paikalla, joten palaute pyydettiin kirjallisesti. Palautetta ei tullut paljon, vaan useimmat viidestä koevastaajasta, oli kirjoittanut lomakkeen olevan ihan kiva tai hyvä. Tämä voi liittyä joko kohteliaisuuskuultuuriin, mutta myös siihen, ettemme olleet tutkijoina paikalla vastaanottamassa palautetta, jolloin emme sitä myös-

kään vaatineet, vaan palautteen antaminen jäi vastaajan vastuulle. Kyselylomake valmistui pienillä parannuksilla, minkä jälkeen se vielä hyväksyttiin Abdon-Tellezilla, jonka oli tarkoitus antaa lomakkeesta palautetta ennen sen käyttöönottoa. Kävi kuitenkin niin, että hän oli todella kiireinen, eikä palautetta ehditty saada ennen kyselyiden aloittamista. Palautetta saatiin kuitenkin myöhemmin, eikä korjausehdotuksia ollut onneksi kuin kirjoitusvirheisiin liittyen. Analysoimme vastauksia SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) -ohjelman avulla.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tavoitimme kaikki tutkimukseen osallistuneet henkilöt heidän vapaapäivänään sunnuntaina, kun he olivat viettämässä aikaa puistossa. Kyselyt tehtiin kahtena eri sunnuntaina lokakuun 2011 aikana. Tällöin vastaajiksemme tuli vain sellaisia kotiapulaisia, joiden työnantajat sallivat pitää vapaapäivän. Tutkimuksen kohteeksi eivät siis päätyneet kotiapulaisista kaikkein huono-osaisimmat, vaan ne joilla asiat olivat verraten hyvin. Tämä tarkoittaa, ettemme tavoittaneet juuri niitä ihmisiä, joita järjestö olisi toivonut meidän tavoittavan, emmekä siis todennäköisesti voi tarjota faktatietoa epäkohdista, joita juuri tässä ryhmässä ei esiinny.

Vastaajat eivät välttämättä uskaltaneet kertoa oikeaa ikäänsä valkoihoisille tutkijoille. Työnantajat ovat painottaneet kotiapulaisille, etteivät he saa kertoa huonoista oloistaan kenellekään, uhaten heidän joutuvan vaikeuksiin tai jopa vankilaan, jos he puhuvat epäkohdista. Mukanamme kuitenkin oli indonesialaisia itsekin kotiapulaisina työskenteleviä henkilöitä, jotka auttoivat meitä keräämään vastauksia. Avustajista huolimatta emme välttämättä onnistuneet herättämään luottamusta kaikkien vastaajien kohdalla ja useat henkilöt, jotka olisivat olleet sopivia vastaajiksi, kieltäytyivät osallistumasta tutkimukseen.

Kielimuuri oli suurempi kuin aluksi ajattelimme. Monet nuorista indonesialaisista kotiapulaisista eivät ymmärtäneet englantia kovin hyvin. Järjestön meille järjestämät apulaiset eivät myöskään osanneet englantia niin hyvin kuin olisimme toivoneet tai minkä kuvan olimme saaneet. He olivat kuitenkin suuri apu vastauksia hankittaessa. Kyselylomaketta jouduttiin selittämään useille vastaajille, mikä oli aikaa vievää ja saattoi li-

säksi aiheuttaa sekaannusta kysymysten todellisesta luonteesta. Indonesian kieli on yksi maailman yksinkertaisimmista kielistä ja siksi kaikille lomakkeessa käytetyille sanoille ei edes löytynyt vastinetta. Tämä vaikuttaa varmasti jonkin verran vastaajien ymmärrykseen kyselystä ja sitä kautta tuloksiin.

6.4 Prosessin kuvaus

Olimme lähdössä Hongkongiin ulkomaan vaihtoon ja viimeiseen työharjoitteluun. Meillä oli jo aiemmin olemassa opinnäytetyön aihe, mutta se ei tuntunut mielekkäältä ja lakasi siksi kiinnostamasta. Toivoimme pystyvämme tekemään opinnäytetyötä Hongkongiin liittyen. Tutustuminen vieraaseen kulttuuriin tuntui mielenkiintoiselta. Mission For Migrant Workers -järjestö toivoi meidän tekevän opinnäytetyön, joka jollain tapaa auttaisi heitä kehittämään työtään. Järjestö työskentelee lähinnä siirtolaisten hyväksi, joten siirtolaisuudesta tuli automaattisesti iso osa työtä. Esitimme heille eri aiheita, joista itse olimme kiinnostuneita. Aiheemme liittyivät lähinnä kotiapulaisten kokemusmaailmaan. Järjestö toivoi meidän selvittävän erityisesti kotiapulaisina toimivien siirtolaisten rahankäyttöä, koska aiheesta ei ollut aiempaa tutkimustietoa. Pelkän rahankäytön tutkiminen olisi kuitenkin saattanut jäädä suppeaksi ja jopa tylsäksi, joten halusimme lisätä aiheeseen elämänhallinnan, mikä vastasi omia ehdotuksiamme ja kiinnostustamme.

Päädymme tekemään kvantitatiivisen kyselylomaketutkimuksen kotiapulaisina toimivien siirtolaisten elämänhallinnasta ja rahankäytöstä. Lomakkeen työstämisen jälkeen kyselyt toteutettiin kotiapulaisten yleisinä vapaapäivinä. Kotiapulaiset kokoontuivat toistensa seuraan vapaapäivinä ja jokaisella ryhmällä oli omat kokoontumispaikkansa. Filippiiniläiset kokoontuivat lähinnä keskustan alueelle ja sieltä oli löydettävissä myös pienempiä ryhmiä, kuten erilaisten järjestöjen jäsenryhmiä. Indonesianlaiset kokoontuivat pääasiassa Causeway Bayssä sijaitsevalle puistoalueelle Victoria Parkiin.

Tarkoituksenamme oli kierrellä eri ryhmien keskuudessa ja etsiä vastaajia kyselyyn. Näin vastaajia olisi tavoitettu useammasta ryhmästä ja siten vastaajajoukko olisi ollut laajempi. Aikamme kuitenkin loppui kesken ja siksi toteutimme kyselyitä vain Victoria Parkissa, jolloin kohderyhmäksemme valikoituivat kotiapulaisiksi tulleet indonesialaiset. Saimme järjestöltä tukea kyselyiden toteuttamiseen kahtena eri sunnuntaina loka-

kuussa 2011. Näiden sunnuntaiden aikana saimme kerättyä 50 vastausta. Olimme molemmilla kerroilla puistossa useita tunteja. Hyvällä englannin kielen taidolla lomakkeen täyttämiseen ei olisi mennyt kauan aikaa. Jos lopullisen kohderyhmämme englanninkielen taito olisi ollut parempi, olisimme luultavasti saaneet enemmän vastauksia.

Aloitimme tulosten analysoinnin Suomessa käyttäen SPSS-ohjelmaa. Ohjelmaan tutustuminen internetistä löytyvien ohjeistusten avulla ei ollut yksinkertaista. Opettelu vei siksi odotettua enemmän aikaa. Syötimme vastaukset ohjelmaan ja otimme niistä suorat jakaumat ja prosentit. Joistain kysymyksistä teimme myös ristiintaulukointia. Näiden menetelmien avulla tuloksista tuli helposti ymmärrettäviä ja kuvattavia. Kevään aikana saimme analysoitua tulokset ja kirjoitettua lopullisen työn. Tutkimustulokset lähetetään myös Mission For Migrant Workers-järjestölle postitse englanninkielisenä opinnäytetyön valmistuttua.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselytutkimuksessamme selvitimme indonesialaisten siirtolaisten elämänhallinnallisia asioita pyytämällä heitä vastaamaan väitteisiin asteikolla 1-5, niin että 1 tarkoitti ”ei yhtään samaa mieltä” ja 5 ”täysin samaa mieltä”. Näitä kysymyksiä oli 34. Toiset kysymyksistä olivat hyvin samankaltaisia, mutta keskenään eri tavalla muotoiltuja tutkimustuloksen luotettavuuden tukemiseksi. Lomakkeessa oli myös kysymyksiä, joissa ei käytetty asteikkoa, vaan joissa oli valmiit vastausvaihtoehdot tai avoin vastaus. Kysymykset koskivat muun muassa rahankäyttöä, taustatietoja ja harrastetoiveita.

Kaikki vastaajat olivat indonesialaisia naisia, jotka yhtä lukuun ottamatta työskentelivät Hongkongissa kotiapulaisina. Kyselyyn olisi voinut vastata muualtakin kotoisin olleet, mutta tavoitimme ainoastaan indonesialaisia siirtolaisia. Vastaajien yläikäraja oli tutkimuksessa 25 vuotta, ala ikä rajaa ei oltu määritelty. Vastaajia kyselyssä oli yhteensä 50, joista vähän yli puolet oli 22–23 -vuotiaita. Vastaajista 6 oli alle 22-vuotiaita ja 18 oli 24–25 -vuotiaita. Vastauksia puuttui ainoastaan satunnaisesti muutamasta kysymyksestä.

7.1 Siirtolaisten taloudellinen tilanne

Tutkimuksemme mukaan suurin osa indonesialaisista kotiapulaisista on lähtenyt Hongkongiin töihin parempien työmahdollisuuksien ja palkan takia. Kahdeksan kymmenestä vastaajasta ilmoitti Hongkongiin tulemisen merkittävimmäksi syyksi taloudellisen tilanteen. Vastaajista kuusi lähti kotimaastaan hankkiakseen kokemusta ja ainoastaan kolme vastaajaa itsenäistyäkseen.

Kotiapulaiset tulevat Hongkongiin töihin lähinnä työnvälitystoimistojen kautta. Nämä toimistot vaativat työntekijöiltä suuria summia rahaa, jolloin taloudellisesti heikossa tilanteessa olleet indonesialaistyöntekijät ovat joutuneet ottamaan lainaa maksaakseen maksut. Vain kolme vastaajaa ei ollut joutunut ottamaan ollenkaan lainaa, noin puolet vastaajista oli lainannut 21 000 HKD, neljä vastaajaa oli ottanut lainaa enemmän kuin 21 000 HKD. Pienemmän, 3 000-4 000 HKD :n lainan oli ottanut viidennes vastaajista. Nämä summat ovat kotiapulaisille suuria, sillä minimi kuukausipalkka kotiapulaiselle

tällä hetkellä on 3 740 HKD. Uusi palkkaus tuli voimaan vasta 2.7.2011, sitä ennen tehdyissä sopimuksissa minimipalkka on 3 580 HKD. Yli puolet vastaajista saa kuukausittain rahaa vanhan minimipalkan verran, lähes kaikki muut saavat 3 740 HKD tai enemmän kuukaudessa ja vain yhden vastaajan palkka oli vähemmän kuin aikaisemmin voimassa ollut minimipalkka. Seitsemällä kymmenestä vastaajasta ei ollut kyselyhetkellä enää ollenkaan lainoja maksettavinaan. Niillä, joilla lainoja oli vielä maksamatta, summa oli keskimäärin hieman alle 5 000 HKD. 1 euro on noin 10 HKD (Forex bank 2012).

Monet siirtolaiset lähettävät rahaa perheelleen kotimaahansa. Suurin osa (82 %) vastaajista oli naimattomia, joten kotimaahan lähetetty taloudellinen tuki meni tutkimuksen mukaan lähinnä vanhemmille. Vanhemmilleen lähettävät rahaa samat vastaajat, jotka vastasivat olevansa naimattomia ja heistä noin puolet lähettää kuukaudessa 2 000 HKD tai enemmän. Näistä siirtolaisista suurimmalla osalla palkka on juuri minimipalkan verran, joten rahaa ei jää paljon muuhun. Kaikista vastaajista ainoastaan kolme ei lähetä ollenkaan rahaa kotimaahansa.

Kysyimme kotiapulaisilta mihin he käyttävät rahaa kuukausittain. Lomakkeessa oli valmiit vaihtoehdot, joihin vastaajan tuli laittaa kyseiseen asiaan käyttämänsä summa. Vaihtoehdot olivat ruoka, harrastukset, elektroniikka, matkustaminen, vaatteet ja lainanmaksu. Eniten vastaajat ilmoittivat käyttävänsä rahaa ruokaan. 37 oli vastannut tähän kysymykseen, heistä seitsemän kymmenestä kertoi käyttävänsä 200-500 HKD ruokaan kuukaudessa. Kotiapulaisten työsopimuksessa määritellään, että työnantajan on hoidettava työntekijän ruokailu. Ellei työnantaja tarjoa päivittäistä ruokaa, on hänen annettava rahaa ruokailua Tutkimuksen mukaan monet käyttävät kuitenkin rahaa ruokaan. Kotiapulaiset kokoontuvat yhteen vapaapäivinä ja tällöin tapana on viedä paikalle jotakin syömistä yhdessä jaettavaksi.

Vaatteisiin ilmoitti käyttävänsä rahaa 30 vastaajaa, joista viidennes käyttää alle 200 HKD kuukaudessa vaatteisiin, 43 % käyttää 200-300 HKD ja 36 % käyttää enemmän kuin 300 HKD. Matkustamiseen käytti rahaa hieman alle puolet vastaajista, heistä kuusi kymmenestä käyttää rahaa matkustamiseen 100-200 HKD kuukausittain. Viidennes käyttää enemmän kuin 200 HKD. Julkinen liikenne toimii Hongkongissa hyvin, eikä se ole kovin kallista, joten kotiapulaiset pääsevät usein liikkumaan hyvin. Tosin tässä tutkimuksessa emme tavoittaneet sellaisia, jotka eivät olisi päässeet Victoria Parkiin.

Elektroniikkaan käyttää rahaa 21 kyselyyn vastannutta, joista lähes puolet käyttää 200-300 HKD kuukaudessa ja 40 prosenttia käyttää enemmän. Siirtolaisille on tärkeää saada pitää yhteyttä kotimaahan, joten todennäköisesti heillä on hyvät puhelimet yhteydenpitoa varten.

Viidesosa vastaajista ilmoitti käyttävänsä rahaa harrastuksiin. Summat olivat 100-500 HKD kuukaudessa. Monilla kotiapulaisilla ei välttämättä ole aikaa ja rahaa käytettävään harrastuksiin, joten suurin osa ei vastannut tähän kysymykseen mitään. Lainan maksuun ilmoitti laittavansa rahaa seitsemän vastaajaa kuukausittain. Moni oli kuitenkin ilmoittanut lainoja olevan edelleen maksamatta, joten todennäköisesti kaikki eivät halunneet tai osanneet vastata kysymykseen.

Vastausten perusteella rahankäyttökysymystä ei oltu täysin ymmärretty. Joidenkin vastausten mukaan vastaaja olisi käyttänyt rahaa kuukausittain enemmän kuin hänellä oli tuloja. Vastausten ymmärrettävyyteen saattoi vaikuttaa myös valuutan vaihtuminen. Lomakkeessa rahayksikkö oli Hongkongin dollari, mutta vastaajat olivat tottuneet ajattelemaan rupioina, joka on Indonesian rahayksikkö. Lomakkeen vastausvaihtoehdoista puuttui kokonaan yhteydenpitoon käytettävä rahamäärä. Siirtolaiset pitävät usein tiiviisti yhteyttä kotimaassa oleviin sukulaisiin, mihin saattaa mennä paljonkin rahaa kuukausittain.

Tutkimukseen osallistuneet kotiapulaiset olivat nuoria ja yli puolet (56 %) työskentelivätkin vielä ensimmäiselle työnantajalleen. 20 vastaajalla oli toinen tai kolmas työnantaja ja vain kahdella vastaajalla on ollut useampi, kuin kolme työnantajaa. Vastaajista kuitenkin vain puolet ilmoitti työsopimuksen olevan vielä voimassa, lopuista suurimmalla osalla työsopimus oli päättynyt ja kolme vastaajista ilmoitti olevansa irtisanottu, mikä tarkoittaisi sitä, että heidän on hankittava uusi työnantaja, jatkettava edellistä sopimusta tai poistuttava maasta kahden viikon kuluessa irtisanomisesta. Monien työsopimuksia on kuitenkin jatkettu aiemmin, mikä näkyy siitä, että myös osalla Hongkongissa kauemmin olleella oli sopimus edelleen ensimmäisen työnantajan kanssa. Sopimuskauden kesto on aina kaksi vuotta. Hieman alle puolet vastaajista on ollut Hongkongissa 3-4 vuotta ja sama määrä alle kolme vuotta. Lähes kymmenesosa on työskennellyt Hongkongissa kauemmin kuin neljä vuotta.

Ulkoisen elämänhallinnan koostuessa materiaalisista saavutuksista tai taloudellisesta vakaudesta ei voi sanoa, että olisi kovin todennäköistä, että kotiapulaiset kokemus ulkoisesta elämänhallinnasta olisi vahva. Heillä ei ole omaa kotia, he saavat huonoa palkkaa, eivätkä omista juuri mitään, eikä heillä välttämättä ole lähes ollenkaan omaa tilaa. Lisäksi oma turvallisuus ja ravinnon saanti saattavat olla täysin jonkun muun päätöksistä kiinni. Kuitenkin olosuhteiden muuttuessa elämänhallinnan kriteerit saattavat muuttua, ja kokemus elämänhallinnasta muodostuukin jostain aivan muista kuin edellä mainituista asioista. esimerkiksi se, että saa vapaapäivänään tehdä mitä haluaa ja toteuttaa omaa kulttuuriaan voi tuottaa vahvan kokemuksen oman elämän hallinnasta.

7.2 Järjestetyn toiminnan tarve

44 % kyselyyn vastanneista siirtolaisista on paljon tai melko paljon harrastuksia vapaa-aikanaan, 26 % oli täysin eri mieltä siitä, että heillä olisi paljon harrastuksia. Halusimme selvittää, minkälaista toimintaa Hongkongissa asuvat siirtolaiset kaipaavat. Tällöin eri tahot voisivat järjestää toimintaa, jota siirtolaiset kaipaavat ja johon he voisivat osallistua. Hieman yli puolet vastaajista olikin sitä mieltä, että siirtolaisille tulisi olla enemmän toimintaa ja joka neljäs oli sitä mieltä, ettei järjestettyä toimintaa tarvitse lisätä. Viidenes ei osannut sanoa, olisiko tarvetta järjestää enemmän toimintaa. Joka toinen kuitenkin osallistuisi järjestettyyn aktiviteettiin tai toimintaan, jos niitä olisi. 36 % ilmoitti suoraan, ettei osallistuisi ja 12 % ei osannut sanoa.

Kysyimme, minkä tahon tulisi järjestää toimintaa, jotta vastaaja osallistuisivat siihen. Lähes kolmannes vastaajista toivoi siirtolaisten itsensä järjestävän oman toimintansa ja näistä suurin osa osallistuisi toimintaan, jos järjestäjänä olisivat siirtolaisten omat järjestöt. Monet siirtolaiset kuuluvat johonkin pieneen järjestöön Hongkongissa. Yleensä järjestöön kuuluvat henkilöt ovat samasta maasta kotoisin olevia siirtolaisia ja he kokoontuvat silloin tällöin yhteen kertomaan Hongkongin kuulumisia ja tekemään jotain yhdessä. Toisinaan järjestöt juhlivat yhdessä ja järjestävät isompiakin tapahtumia. Vastaajista 40 % on aktiivisina tai melko aktiivisina jäsenenä jossakin järjestössä. Osa toivoi uskonnollista tai valtion järjestämää toimintaa, mutta molemmat saivat vain vähän kannatusta. Alle kymmenys vastaajista voisi osallistua toimintaan, vaikka sen järjestäisi mikä tahansa edellä mainittu taho.

Selvittäessämme, mitä toimintaa siirtolaisten mielestä heille pitäisi olla tarjolla, laitoimme kyselylomakkeeseen vaihtoehtoja, joista vastaaja sai valita enintään kolme. Vaihtoehdot olivat urheilu, taide, musiikki, tanssi, käsityöt, neuvonta, retket, uskonnollinen toiminta, elämönhallinta sekä muu, johon sai laittaa oman idean. Eniten kannatusta sai musiikkiin liittyvä toiminta, vastaajista kaksi kolmasosaa oli valinnut sen yhdeksi vaihtoehdoksi. Puolet vastaajista koki urheilun tärkeäksi toimintamuodoksi ja hieman alle puolet oli kiinnostuneita tanssista. Nämä kolme eniten toivottuja vaihtoehtoja liittyvät toisiinsa ja usea vastaaja olikin valinnut vaihtoehtoista juuri musiikin, liikunnan ja tanssin. Uskonnollisen toiminnan saatavilla oloa piti tärkeänä kolmannes vastaajista. Neuvonnasta kiinnostuneita oli lähes kymmenesosa vastaajista ja vähän tai erittäin vähän kiinnostusta herättivät retket, taide, elämönhallintataidot ja käsityöt. Omia ideoita oli vain yhdellä vastaajalla, joka oli kiinnostunut opiskelusta.

Kysyttäessä, mihin toimintaan siirtolaiset osallistuisivat, vastauksia oli paljon vähemmän, sillä kysymys oli avoin. Musiikki ja tanssi saivat kuitenkin tässä kysymyksessä eniten kannatusta. Tanssitoimintaan osallistuisi vastaajista joka neljäs, samoin kuin musiikkitoimintaan, tässäkin monet vastasivat juuri nämä kaksi toimintamuotoa.

Vastaukset olivat myös yllättäviä. Tutkimuksessa oletettiin vastaajien olevan kiinnostuneita neuvonnallisesta toiminnasta, taiteesta ja elämönhallintataidoista. Mission For Migrant Workers tarjoaa jo neuvontaa ja elämönhallintaa kehittäviä taitoja. Oli yllättävää, että juuri näistä ei oltukaan kiinnostuneita. Tutkimustulosten mukaan monet siirtolaiset kaipaavat lisää organisoitua toimintaa vapaa-ajallaan. Heillä on kuitenkin niin vähän vapaa-aikaa, että on vaikea sanoa, kuinka moni loppujen lopuksi osallistuisi toimintaan. Musiikki ja liikunta, josta ennen kaikkea tanssi, nousivat muiden aktiviteettien edelle siirtolaisten kiinnostuksen kohteina. Näiden järjestämistä tulisi siis kokeilla ja katsoa, miten ne keräävät osallistujia. Useat kaipasivat kuitenkin siirtolaisten itsensä järjestämää toimintaa, jolloin muut tahot voisivat olla lähinnä tukemassa sitä, mutta toiminnan järjestämiseen tarvittaisiin aktiivisia siirtolaisia.

7.3 Siirtolaisten sosiaaliset suhteet

Siirtolaisilla perheen merkitys voi olla hyvin erilainen ja heidän voi olla vaikea saada tarvittavaa tukea perheeltään välimatkan takia. Perheen jäädessä kotimaahan, siirtolaisen voi olla haastavaa sopeutua yksinään vieraaseen kulttuuriin, tällöin sosiaalisen tuki-verkoston muodostamisesta kohdemaassa tulee merkittävä asia. Vastaajista suurin osa koki saavansa tukea perheeltään, jolloin yhteyden kotimaahan ovat todennäköisesti aika hyvät välimatkasta huolimatta. Useimmat vastaajat omaavat mielestään hyvän tai kohtuullisen hyvän sosiaalisen verkoston kotimaassaan. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta ikävöi perhettään paljon tai melko paljon. Kotimaataan ikävöivät myös useimmat, joskin muutama vastaaja vähemmän kuin perhettään.

Noin yhdeksän kymmenestä vastaajasta oli täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että heillä on ystäviä Hongkongissa ja kahdeksan kymmenestä ilmaisi omaavansa sellaisia ystäviä, joiden kanssa he voivat jakaa tunteitaan. Kolmasosa vastasi kuitenkin toisessa kysymyksessä, olevansa täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että heistä tuntuu, ettei heillä ole ketään Hongkongissa. Tässä tutkimustulokset ovat hieman ristiriitaisia.

Hongkongissa hyvän tai kohtuullisen hyvän sosiaalisen verkoston kokee omaavansa 78 % vastaajista. 86 % oli osittain tai täysin samaa mieltä siitä, että hänellä on ystäviä Hongkongissa. Suurimmalla osalla vastaajista oli kohtalaisen hyvät sosiaaliset suhteet, mikä varmasti edesauttaa pärjäämään vieraassa kulttuurissa. Hieman yli puolet vastasi Hongkongissa olevan jonkin verran sukulaisia. Ne, joilla on sukulaisia Hongkongissa, tunsivat Hongkongin enemmän kodikseen. Siirtolaiseksi saattaa siis olla helpompi lähteä yhdessä sukulaisen kanssa tai sukulaisten avulla jälkepäin.

Kysely toteutettiin kotiapulaisten viettäessä vapaapäivää ystäviensä kanssa, joten heillä saattoi sillä hetkellä korostua positiivinen asenne elämään. Oli hienoa huomata, kuinka hyvältä monien siirtolaisten sosiaaliset suhteet tutkimuksen perusteella vaikuttivat tai kuinka hyvin he suhtautuivat elämäntilanteeseensa. 33 vastaajaa omaa sekä ystäviä Hongkongissa, että hyvän sosiaalisen verkoston kotimaassaan. 29 niistä, jotka ovat vastanneet omaavansa hyvän tai kohtuullisen hyvän sosiaalisen verkoston Hongkongissa, kokevat itsensä myös pääsääntöisesti onnelliseksi. Hyvät sosiaaliset suhteet pääasiassa edesauttavat onnellisuuden tunnetta.

7.4 Elämänhallinta

Ulkoisen elämänhallinnan koostuessa materiaalisista saavutuksista tai taloudellisesta vakaudesta ei voi sanoa, että olisi kovin todennäköistä, että kotiapulaiset kokemus ulkoisesta elämänhallinnasta olisi vahva. Heillä ei ole omaa kotia, he saavat huonoa palkkaa, eivätkä omista juuri mitään, eikä heillä välttämättä ole lähes ollenkaan omaa tilaa. Lisäksi oma turvallisuus ja ravinnon saanti saattavat olla täysin jonkun muun päätöksistä riippuvaisia. Kuitenkin olosuhteiden muuttuessa elämänhallinnan kriteerit saattavat muuttua, ja kokemus elämänhallinnasta muodostuukin jostain aivan muista kuin edellä mainituista asioista. esimerkiksi se, että saa vapaapäivänään tehdä mitä haluaa ja toteuttaa omaa kulttuuriaan voi tuottaa vahvan kokemuksen oman elämän hallinnasta.

Puolet kyselyyn vastanneista siirtolaisista koki, ettei voi vaikuttaa omaan elämäänsä. Lopuista puolet ei osannut sanoa ja toinen puoli oli erimieltä siitä, ettei voisi vaikuttaa omaan elämäänsä. Toisessa kysymyksessä suurin osa vastaajista koki kuitenkin hallitsevansa omaa elämäänsä. Neljäsosa oli joko erimieltä tai ei osannut sanoa. Yllättävää on, että vastaajista suurin osa kokee hallitsevansa elämäänsä vaikka puolet onkin vastannut, ettei koe vaikuttamisen mahdollisuuksia. Näissä kysymyksissä vastausten odotettiin olevan samansuuntaisia verrattaessa. Tutkimustulosten mukaan fyysisen vaikuttamisen mahdollisuuden puuttuminen ei välttämättä vastaajien keskuudessa tarkoita hallinnan tunteen menettämistä. Näin ollen kokemus elämänhallinnasta koostuu usean eri asian summasta.

Kysyttäessä kokeeko vastaaja tuntevansa itsensä usein masentuneeksi, 44 % vastasi myöntävästi. Usein masentuneisuutta ei kokenut 40 % vastaajista ja loput eivät osanneet sanoa tai olivat jättäneet vastaamatta. Suurin osa tunsikin olevansa onnellinen suurimman osan ajasta, kun taas viidesosa ei kokenut näin. Vastaajien kokema masentuneisuuden tunne, ei näyttäisi tulosten mukaan olevan vallitsevassa osassa elämässä ainakaan suurimmalla osalla. Selvästi suurin osa ajatteli positiivisesti tulevaisuudestaan. Noin kymmenys oli erimieltä tai ei osannut sanoa. Vastaajat ovat pystyneet näin ollen useimmiten säilyttämään positiivisen ajattelutavan vaikeissa ja toisinaan masentuneisuuttakin herättävissä olosuhteissa.

Työ on merkittävässä roolissa kotiapulaisina työskentelevien siirtolaisten elämässä. Useimmiten he asuvat työnantajansa luona ja viettävät arkena suurimman osan päivästä siellä, jolloin hyvä suhde työnantajaan korostuu. Suurin osa koki saavansa arvostusta kotiapulaisena tekemästään työstä, kun viidesosa vastaajista ei osannut sanoa tai ei kokenut näin. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että työnantaja kohtelee heitä hyvin ja alle viidesosa koki, että näin ei ole. Viidesosa vastaajista ei ollut vastannut tähän kysymykseen tai ei ollut samaa eikä erimieltä. 60 % vastaajista oli hyvä suhde työnantajansa kanssa kun lopuista vastanneista puolet ei ollut samaa eikä erimieltä ja toinen puoli oli täysin tai osittain erimieltä.

Lähes puolet vastaajista kohtasi usein vaikeuksia työssään, mutta useimmat vastasivat silti pitävänsä työstään. Yli puolet vastaajista koki, että saisi halutessaan uuden työpaikan. Sama määrä vastaajista oli myös vastannut toisessa kysymyksessä, että ei voisi vaihtaa työnantajaa, vaikka haluaisi. Tässäkin on havaittavissa ristiriitaisuutta tai kysymyksien ymmärtämättömyyttä. Tutkimuksen mukaan, kotiapulaiset viihtyvät työssään kuitenkin kohtalaisesti ja suhtautuvat työhön positiivisesti.

8 POHDINTA

Olemme oppineet paljon prosessin aikana. Jos työn voisi aloittaa alusta, niin toteutus olisi todennäköisesti melko erilainen. Suunnitelmallisuus helpottaa tutkimuksen tekemistä huomattavasti ja meiltä sitä puuttui tämän työn aikana. Myös kommunikaation työelämän kontaktin kanssa pitäisi toimia paremmin. Yhteistyökumppani ei ehkä ymmärtänyt mikä heidän roolinsa tutkimuksessa oli ja he olivatkin aika vähän prosessissa mukana. Tämä saattoi johtua myös kulttuurieroista. Vaikka yritimme prosessin aikana tuoda esiin tuen tarvettamme, emme saaneet kaipaamaamme tukea järjestöltä. Järjestö ei ollut aikaisemmin tehnyt vastaavanlaista yhteistyötä opiskelijoiden kanssa, mikä oli yksi syy yhteistyön riittämättömyyteen.

Työn tekemisen kautta ymmärryksemme siirtolaisuudesta on lisääntynyt huomattavasti. Olemme joutuneet avaamaan silmämme kohdatessamme rankkojakin kohtaloita. Olosuhteiden pakosta ihmiset joutuvat tekemään rajujakin ratkaisuja elämässään pyrkiesään kohti parempaa tulevaisuutta. Oli yllättävää huomata miten hyvin vastaajat voivat olosuhteista huolimatta. Useimmat tapaamamme indonesialaiset suhtautuivat elämään positiivisesti ja näkivät sen jopa parantuneen Hongkongiin tulon jälkeen.

Aasian kulttuurissa tunteita ei juuri näytetä muille ja työnteko on hallitseva osa elämää. Ihmisarvo määräytyy usein pääasiassa työnteon perusteella. Tämä korosti näkemystämme siitä, että tunteiden käsittely ja ilmaisu on tärkeää. Siirtolaisille pitäisi tarjota olosuhteet, joissa tunteiden käsittely olisi mahdollista. Siirtolaiset elävät rankkoissakin olosuhteissa vailla läheistensä tukea ja vailla mahdollisuutta itsensä ilmaisuun.

Mission For Migrant Workersillä on kristillinen arvopohja, joka välittyy asiakkaille lähimmäisen rakkautena. Kristilliset yhteisöt tukevat toisiaan siirtolaisten parissa tehtävässä työssä. Tulevina kirkonalan ammattilaisina oli mielenkiintoista ja antoisaa päästä näkemään kristilliseen arvopohjaan perustuvaa työtä vieraassa kulttuurissa. Jumalan rakkauden välittäminen arkisien asioiden kautta levittää hyvin ilosanomaa Jeesuksesta. Mission For Migrant Workers toteuttaa lähetyskäskyä omalla tavallaan tukien siirtolaisia Hongkongissa. Vaikka järjestö ei varsinaisesti julista sanomaansa, monille asiakkaille välittyy rakkauden ilmapiiri, jolloin he saattavat kiinnostua taustalla olevasta kristilli-

sestä uskosta. Kristillistä yhteisöä kaipaaville siirtolaisille Mission For Migrant Workers järjestää toimintaa yhteistyössä Pyhän Johanneksen katedraalin kanssa.

Opinnäytetyön kautta pääsimme tutustumaan Aasian kulttuureihin, mikä on eduksi tulevassa sosiaalialalla tehtävässä työssä, sillä Suomessa on paljon maahanmuuttajia myös Aasiasta. Tulevaisuudessa on helpompi ymmärtää siirtolaisten kokemuksia, tutkittuamme heidän elämänsä Hongkongissa. Voimme myös osittain samaistua siirtolaisen kokemuksiin, sillä lähdimme Suomesta aivan erilaiseen kulttuuriin kolmeksi kuukaudeksi. Maailmankatsomus on myös avartunut ja tulevaisuudessa on helpompi lähteä ulkomaille töihin, jos sellaisia vaihtoehtoja avautuu.

Kiinnostavaa olisi tutkia lisää, mitkä asiat vaikuttavat Hongkongissa toimivien siirtolaisten elämänhallinnan kokemukseen. Tässä tutkimuksessa on selvitetty hieman sitä, mikä heidän elämänhallinnan kokemuksensa ylipäättään on, mutta tutkimusta voisi jatkaa selvittämällä kokemusta elämänhallintaan vaikuttavista asioista. Tätä voisi tutkia ehkä paremmin laadullisella tutkimuksella, mikä tietysti supistaisi tutkimuksen yleistettävyyttä, mutta voisi olla tärkeää informaatiota esimerkiksi siirtolaisten parissa toimiville järjestöille. Järjestöt saisivat tietoa siitä, millä keinoilla he pystyisivät edesauttamaan kotiapulaisina toimivien siirtolaisten voimaantumista. Mission For Migrant Workers nimeää yhdeksi päätavoitteekseen siirtolaisten ongelmien ehkäisemisen asiakkaiden voimaannuttamisen kautta.

Mission For Migrant Workers –järjestön mukaan siirtolaisten rahankäytöstä ei ole kovin paljon tutkimustietoa, joten sitä voisi tutkia laajemmin. Tässä tutkimuksessa saatua tietoa voisi käyttää muita tutkimuksia kehitettäessä. Tutkimuksen eri aihealueista kaikkiin kaivattaisiin lisäselvitystä. Syvemmän tutkimuksen voisi tehdä esimerkiksi siirtolaisten työhyvinvoinnista tai sosiaalisista suhteista.

LÄHTEET

Abdon-Tellez, Cynthia 2011. Henkilökohtainen tiedonanto. 20.9.2011.

Airaksinen, Jaana; Järventaus, Kaarina; Karppinen, Milla & Rönkkö, Mika (toim.)
2009. Maailmanpolitiikan Atlas. Helsinki: Like kustannus.

Alittolppa-Niittamo, Anne 1993. Kun kulttuurit kohtaavat. Keuruu: Otava.

Asia Pacific Mission for Migrants 2011. About Us. Viitattu 19.10.2011.
www.apmigrants.org/about-us

Bethune House. Mission For Migrant Workers. Viitattu 17.11.2011.
http://migrants.net/_index.htm

Brief Historical background i.a. Mission For Migrant Workers. Viitattu 17.11.2011.
<http://migrants.net/index.htm>

Enoranta, Teija (toim.) 2007. Elämänhallinnasta empowermentiin – tue turvapaikanhakijan toimintaa. Becoming more visible. Equal- ohjelma, toimintalinja 5: Turvapaikanhakijat. Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL

Forex bank 2011. Valuuttalaskin. Viitattu 22.3.2012
<http://www.forex.fi/Kurssit/Valuuttalaskin/>

Heikkilä-Horn, Marja-Leena & Miettinen, Jukka O. 2000. Kaakkois-Aasia. Historia ja kulttuurit. Keuruu: Otava.

Huotari, Tauno-Olavi & Seppälä, Pertti 1999. Kiinan kulttuuri. Keuruu: Otava.

Immigration Department. The Government of the Hong Kong Special Administrative Region 2011. Viitattu 15.2.2012
http://www.immd.gov.hk/ehhtml/faq_fdh.htm

International Organization for Migration, IOM Helsinki 2012. Mitä siitolaisuus on? Avainkäsitteitä Viitattu 15.2.2012. <http://iom.fi/index.php/mikae-siirtolaisuus/avainkaesitteitae>

Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus i.a. Tilastokeskus Viitattu 21.3.2012. <http://www.stat.fi/tup/verkkokoulu/data/tt/01/04/index.html>

Lazarus Richard S. 1999 Stress and emotion. A New Synthesis. London: Free Association Books.

Lee, Doris 2011. Asia Pacific Mission for Migrants. ‘Keep our women safe at work!’ – But are migrant domestic workers not women? Viitattu 19.10.2011. <http://www.apmigrants.org/home/item/54-migrant-domestic-workers-are-women>

Leskinen, Jukka 2001. Euroopan työterveys- ja turvallisuusvirasto. Viitattu 20.9.2011 http://osha.europa.eu/fop/finland/fi/good_practice/stress/elaman_hallinta.stm

Mission For Migrant Workers Ltd, 2010. Know Your Rights plus. English Version 2010 Edition. Hong Kong: MFMW Ltd.

Mission Initiatives and Accomplishments i.a. Mission For Migrant Workers. Viitattu 17.11.2011. http://migrants.net/_index.htm

Mission Programmes i.a. Mission For Migrant Workers. Viitattu 17.11.2011. http://migrants.net/_index.htm

Nevalainen, Vesa 2007. Ihminen ja työ. Työelämästä voi selvitä hengissä. Helsinki: Edita.

Ojanen, Markku 2001. Ilo, onni, hyvinvointi. Helsinki: Kirjapaja Oy

- Riihinen Olavi 1996. Elämänhallinta-käsitteen erittelyä ja ongelmia. Teoksessa Raitasalo Raimo (toim.) Elämänhallintaa etsimässä. Helsinki: Kansaneläkelaitos. Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia, 16-32.
- Sallinen, Mikael; Kandolin Irja & Purola, Mari 2002. Elämisen rytmi. Kohti tasapainoa työn ja muun elämän välillä. Helsinki: Työterveyslaitos.
- The World Bank, 2006. Female Migrant Workers Research Team. Migration, Remittance, and Female Migrant Workers. Viitattu 19.2.2012
http://siteresources.worldbank.org/INTINDONESIA/Resources/fact_sheet-migrant_workers_en_jan06.pdf
- Ulkoasiainministeriö, 2006 a. Maatiedosto Indonesia: Historia. Viitattu 20.3.2012
<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=43984&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Ulkoasiainministeriö, 2006 b. Maatiedosto Kiina, Hongkong; Historia.
<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=41162&contentlan=1&culture=fi-FI>
- UNFPA 2006. State of World Population 2006. A Passage to Hope. Women and International migration. Viitattu 24.1.2012.
<http://www.unfpa.org/swp/2006/english/introduction.html>
- UNIFIL i.a. United Filipinos in Hong Kong. Viitattu 21.3.2012.
www.unifil.org.hk/uniprimer.html
- What is the Mission i.a Mission For Migrant Workers. Viitattu 17.11.2011.
http://migrants.net/_index.htm
- Vehkalahti, Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi

LIITE 1: Kyselylomake

Dear answerer,

this research is made by two Finnish students studying social services in Diaconia University of Applied Sciences. Mission For Migrant Workers needs to get more knowledge about migrants' lives in Hong Kong. We are looking for **participants aged 16 to 23**. All answers are handled anonymously and there will be no identifiable information published about any participant. Thank you for participating.

Circulate the number of option most alike with your opinion and fill in the empty spaces when needed.

1. Year of Birth: _____

2. Sex:

1. Female
2. Male

3. Nationality:

1. Indonesian
2. Philippine
3. Other, what _____

4. Civil Status:

1. Single
2. Married
3. Divorced
4. Widowed

5. What was **the main** reason for you to come to work in Hong Kong (please pick only one)?

1. Financial Situation
2. Independence
3. Safety
4. Travelling
5. Experience
6. After Relative
7. Other, what? _____

6. Are you working as a domestic helper?

1. No
2. Yes

7. Is this your first employer in Hong Kong?

1. Yes
2. No, I have had _____ employers before

8. How long have you been working in Hong Kong? _____ years _____ months

9. Is your contract at the moment:

1. Continuing
2. Terminated
3. Finished

10. What is your current wage in month? _____\$(Hong Kong Dollars)

11. Do you have unpaid debts at the moment?

1. No
2. Yes, how much _____ \$

12. Did you take loan to pay agency fees for your placement in Hong Kong?

1. No
2. Yes, how much _____\$

13. How much do you use money in a month to

clothes _____ \$ food _____ \$ travelling _____\$
 electronics _____ \$ hobbies _____ \$ loan payment _____ \$

14. Do you send money to your family?

1. No
2. Yes

15. If yes, to who in your family?

1. to my parents _____ \$/month
2. to my grandparents _____ \$/month
3. to my children _____ \$/month
4. to my spouse _____ \$/month

16. Please answer the next claims by circulating the number most alike with your opinion.

1 = Totally Disagree, 2 = Partially Disagree, 3 = Neither Agree or Disagree, 4 =Partially Agree, 5 = Totally Agree

	Totally Disagree	Partially Disagree	Neither Agree or Disa- gree	Partially Agree	Totally Agree
1. I miss my family a lot.	1	2	3	4	5
2. I miss my home country a lot.	1	2	3	4	5
3. I have good social network in my home country.	1	2	3	4	5
4. I have good social network in Hong Kong.	1	2	3	4	5

5. I get support from my family.	1	2	3	4	5
6. I have relatives in Hong Kong.	1	2	3	4	5
7. I have friends in Hong Kong.	1	2	3	4	5
8. I have friends who I can share my feelings with.	1	2	3	4	5
9. I feel like I have no one in Hong Kong.	1	2	3	4	5
10. I'm feeling happy most of the time.	1	2	3	4	5
11. I'm often feeling depressed.	1	2	3	4	5
12. I feel positive when I think about my future.	1	2	3	4	5
13. I feel that I can not effect to my life.	1	2	3	4	5
14. I feel home in Hong Kong.	1	2	3	4	5
15. I feel that I am in control of my life	1	2	3	4	5
16. If I had the opportunity, I would move back to my home country.	1	2	3	4	5
17. I am satisfied with my life in Hong Kong	1	2	3	4	5
18. My life has improved since I came to Hong Kong	1	2	3	4	5
19. I would prefer living in my home country.	1	2	3	4	5
20. I feel respected.	1	2	3	4	5
21. I feel good about myself.	1	2	3	4	5
22. I am independent.	1	2	3	4	5
23. I feel like I am capabel of doing things that I want.	1	2	3	4	5
24. I have no hobbies on my free time.	1	2	3	4	5
25. I am an active member of some organisation.	1	2	3	4	5
26. I have a lot of hobbies on my free time.	1	2	3	4	5
27. I would like to have more organized activities on my free time.	1	2	3	4	5
28. I like my work.	1	2	3	4	5
29. I have often problems in my work.	1	2	3	4	5
30. I have good relationship with my employer.	1	2	3	4	5
31. My employer treats me well.	1	2	3	4	5
32. I feel that if I wanted, I could get another job.	1	2	3	4	5
33. I feel that I am respected at my work.	1	2	3	4	5
34. I feel that I could not change my employer at the moment.	1	2	3	4	5

Circulate the number of option most alike with your opinion and fill in the empty spaces when needed.

17. Should there be more organized activities available to migrants?

1. No
2. Yes
3. I don't know

18. Would you participate to organized activities if there were any?

1. No
2. Yes
3. I don't know

19. Who should be offering these activities so that you would participate (pick only one)?

1. Church
2. Organizations
3. Government
4. Individually Organized by Migrants
5. Any of these
6. Others, what _____

20. What kind of activities should be available (please pick max.3)?

1. Sports
2. Arts
3. Music
4. Dance
5. Crafts
6. Counselling
7. Excursions
8. Religious
9. life coping skills
10. Other, What? _____

21. What activities would you participate? _____

Thank you for your participation!